

Melchior de Bella del: et Sculpp. 1783

GRAMMATICÆ HEBRÆÆ RUDIMENTA

AD USUM

COLLEGII URBANI de Propagandâ Fide.

CONCINNATA

A JOANNE BOUGET

SALMURIENSI

In eodem Collegio Linguæ Sanctæ Lectore.

EDITIO TERTIA.

ROMÆ, MDCCXL.
Typis Sacræ Congregationis de Propagandâ Fide.

SUPERIORUM PERMISSU.

STUDIOSÆ JUVENTUTI.

IN tertiò jam typis publicis hoc opuſculum evulgatur, rerum Hebraicarum curioſis Tyronibus haud inutile, nec prorsùs injucundum. Sicuti enim ejuſdem merito tenuis moles non officit, ſatius fore ſpero, ut inde quod detrahitur ponderi, omninò accedat utilitati. Tam exiguum opus haud operæ pretium duxi, Adoleſcen-

tes , (quis enim tanti nominis gloriam , indigno munere in contemtionem adducere ſanus audeat ,) Benefactori Optimo Maximo nuncupare , ne faſtidium aut indignationem univerſo Chriſtiano Orbi , crearem , qui pronus , admirabunduſque ab ejus ore , doctrinâ pendet , & moribus ; dùm tot , ac tam ingentes virtutum cumulos , ingenii mei culpâ , & opuſculi vilitate detritos cerneret . Laborem huncce qualemcumque boni facite : favete , & valete .

Reimprimatur,

Si videbitur Reverendiſſimo Patri Sacri Palatii Apoſtolici Mag.

Ph. Spada Archiep. Theod. Viceſg.

Reimprimatur,

P. Fr. Aloysſius Nicolaus Ridolfi Mag. Sac. Pal. Apoſtolici.

SERIES CAPITUM

Proùt in hoc Opere continentur.

VII.

CAPUT I.

De Literis, Punctis, & Accentibus.

I. Literæ apud Hebræos sunt viginti duæ, omnes consonantes, quarum nomen, figuram, potestatem sive sonum, & valorem in numeris ostendit subjecta Tabula:

Nomen.	*Figura.*	*Fin.*	*Potestas.*	*Num.*
Aleph	א	ﬡ	spir. lenis.	1
Beth	ב		b v conf.	2
Ghimel	ג		gh	3
Daleth	ד		d	4
He	ה	ﬣ	spir. asper	5
Vau	ו		v conf.	6
Zain	ז		z	7

Nomen.	*Figura.*	*Fin.*	*Poteſtas.*	*Num.*
			ſp. aſperior.	
Heth	ח		vel χ gr.	8
Teth	ט		th	9
Jod	י		j conſ.	10
Caph	כ	ך	ch	20
Lamed	ל		l	30
Mem	מ	ם	m	40
Nun	נ	ן	n	50
Samech	ס		ſ	60
Ain	ע		ſpir. aſperr.	70
Pe	פ	ף	p ph	80
Tzade	צ	ץ	tz	90
Coph	ק		k c	100
Res	ר		r	200
Scin	שׁ		ſc	300
Sin	שׂ		ſ	
Tau	ת	ת	t	400

ך 500 ם 600 ן 700 ף 800

ץ 900 א 1000 ב 2000 ג 3000

ד 4000 &c.

II. Con-

Ex literis aliæ dicuntur gutturales, quæ ſunt א, ה, ח, ע

Labiales ב, ו, מ, פ

Palatinæ ג, י, כ, ק

Linguales ד, ט, ל, נ, ת

Dentales ז, ס, צ, ר, ש

Quieſcentes א, ה, ו, י

II. Conſiderantur hæ Literæ vel ut radicales, vel ut ſerviles. Ut radicales pertinent ad eſſentiam dictionis. Ut ſerviles dictioni accedunt, vel loco adverbiorum, præpoſitionum & conjunctionum; vel ad caſus, tempora, perſonas, numeros, aliaque id genus indicanda. Omnes ſerviles quandoque ad ipſam radicem pertinent: ſed non omnes radicales poſſunt eſſe ſerviles. Undecim ſunt radicales quæ ſecernuntur à ſervilibus, nempe: ג ה ז ח ט ס ע פצקר.

פצקר. Totidem ſunt ſerviles, videlicet אבהויכלמנשת

III. Vocalium loco puncta tredecim adhibentur ab Hebræis, quinque longa, totidem brevia, tria breviſſima.

LONGA.			BREVIA.		
Fig.	*Nom.*	*Poteſt.*	*Fig.*	*Nom.*	*Poteſt.*
ָ	Camets	a	ַ	Patac	a
ֵ	Tſere	e	ֶ	Segol	e
יִ	Chiric magnum	i	ִ	Chiric parvum	i
וֹ	Cholem	o	ֳ	Camets Cateph.	o
וּ	Sciurec	ũ Ital.	ֻ	Kibbuts	u Gall.

BREVISSIMA.

Figura.	*Nomen.*	*Poteſtas.*
ְ	Sceva	e ſed interdùm quieſcit
ֲ	Cateph patach	a
ֱ	Cateph ſegol	e

IV. In literarum pronuntiatione priùs profertur litera, quam punctum literæ. Dicitur enim בָ *ba* non *ab*.

Ex-

Excipiuntur tamen gutturales ח & ע quando in fine dictionis habent ſub ſe *patach* furtivum. Tunc enim priùs profertur punctum quam litera: ita ut dicatur, exempli gratia רוּחַ *ruah ſpiritus*, non *ruha*.

V. *Sceva* modò ſonat, modò quieſcit. Quando ſonat, ac mobile eſt, idem valet quod e breviſſimum, & more aliorum punctorum ſyllabam efficit cum ſua conſonante: ut in מְלוֹךְ *melòch regna*. Quando quieſcit, ſeu nullum ſonum edit, trahit tantùm literam ſibi ſuperpoſitam ad præcedentem ſyllabam, ut cum dicitur מָלַכְתָּ *malachta regnaſti*.

VI. In principio dictionis ſemper pronuntiatur *ſceva*, ut in סְפוֹד *ſephod plange*. In fine ſemper quieſcit ut

in אֹרֶךְ *orecb longitudo*. In medio interdùm pronuntiatur, interdùm quiescit. Pronunciatur primò sub primâ literarum quæ geminantur, ut in הַלְלוּ *halelu laudate*: Secundò sub litera habente punctum in ventre, quod vocatur *Daghes*, ut in אִמְּצוּ *immetsu roboraverunt*: Tertiò post alterum *sceva* ut in תִּמְסְרוּ *timseru tradetis*: Quartò post longam vocalem carentem accentu grammatico ut in לָמְדוּ *lamedu didicerunt*.

VII. Quatuor sunt literæ quæ destitutæ proprio puncto vocali quiescunt, seu nullum auribus sonum exhibent; neque ad præcedentem syllabam trahuntur. Prima est א, ut in נָא *na quæso*, קֵא *ke* & קִיא *ki vomitus*,

לֹא

לא *lo non*, הוא *ou ille*. Secunda est ה; ut in מָה *ma quid*, פֶּה *pe os* כֹּה *co sic*. Tertia est ו inserviens punctis *cholem* & *sciurec*; ut in לוֹ *lo illi*, & לוּ *lu utinam*. Quarta est י, quæ quadrupliciter quiescit. Primò post *Cametz* sequente ו affixo tertiæ personæ numeri singularis, ut in מְלָכָיו *melachau Reges ejus*. Secundo post *Tzere* ut in דִּבְרֵי *diure verba*, דִּבְרֵיהֶם *diurehem verba eorum*. Tertiò post *Segol*, ut in דְּבָרֶיךָ *devarecha verba tua*. Quartò cum inservit puncto *Chiric* ut in דְּבָרִים *devarim verba*.

VIII. Aliquando tamen non quiescunt ה & י, etsi destituantur puncto vocali. Sed tunc infigitur eis punctum quod vocatur *Mappic*; ut in תַּמָּהּ

tamah admiratus est, & in גָּפְרִיּוֹת *gophrijoth sulphura*.

IX. Punctum quod infigitur omnibus aliis literis, exceptis gutturalibus ר, ע, ח & א dicitur *Daghes*: estque duplex, aliud lene, aliud forte; *Daghes* forte duplicat literam, in qua ponitur; ut in מִלֵּל *millel dixit*. לִמֵּד *limmed docuit*. *Daghes* lene convenit sex literis his duobus nominibus בְּגַד כְּפַת comprehensis; earumque aspirationem tollit; sic mutat ph in p &c. In principio dictionis est *Daghes* lene, item in medio, & fine post *Sceva* quiescens. Sic in תִּמְכּוֹר *timcor vendes*, utrumque *Daghes* lene est. At in דִּבַּרְתָּ *dibbarta dixisti*, primum & ultimum *Daghes* est lene, medium forte.

X. Li-

X. Literæ gutturales ע ח ה א & dentalis ר postulant ad indicium exclusi *Daghes*, ut præcedens vocalis brevis mutetur in longam, exempli gratia, *Patach* vertatur in *Camets*, Segol in *Tzere*.

XI. Præter hæc puncta habent Hebræi varios accentus, alios grammaticos qui inserviunt ad orationem distinguendam, alios euphonicos qui moderantur numeros prolationis. Horum omnium accentuum cognitione onerandi non sunt Tyrones; ideoque de magis necessariis hîc solùm loquimur.

XII. Accentus grammatici magis necessarii sunt quatuor, vocati ab Hebræis *Soph pasuc*, *Athnach*, *Zakeph caton*, *Revia*. Duo priores infra, duo posteriores supra literam notantur. *Soph pasuc* est lineola perpendiculariter ducta. *Athnach* est furcula inversa. *Zakeph caton*

ton consistit in duobus punctis perpendiculariter notatis, *Revia* in unico. Sic in syllaba לָ *la* exprimitur.

1. *Soph posuc* לָֽ׃ 2. *Athnach* לָ֑

3. *Zakeph caton* לָ֔ 4. *Revia* לָ֗

XIII. *Soph pasuc* institutus est ad finiendam periodum, seu integram sententiam instar puncti Latinorum. Quia tamen usus invaluit ut sæpe tantùm acuat syllabam instar accentus acuti Græcorum, adduntur ei duo crassiora puncta dicta *Silluc*, quæ tollunt omnem finis periodi ambiguitatem. Sic periodum terminante, exempli gratia, voce בָּרָק *Barac fulgor*, scribendum est; בָּרָֽק׃. *Athnach* ostendit colon seu membrum orationis. *Zakeph caton* vim habet semicoli. *Revia* minimis dictionibus inservit.

XIV. Pro

XIV. Pro *Athnach* aliquando ponitur accentus dictus *Tarcha*, & *Tiphcha* qualis visitur in לָ: aliquando verò accentus dictus *Segula* qualis notatur in לָ.

XV. Cùm una vox habet duos accentus, unum in ultimâ, alterum in antepenultimâ; prior est euphonicus, syllabam retinens, ne celeriùs pronuncietur: posterior est grammaticus syllabam acuens. Hâc regulâ *Soph pasuc* distinguitur ab accentu Euphonico dicto *Metheg* eiusdem figuræ. Sic in לָמְדוּ *lamedu didicerunt*, accentus *Metheg* est in לָ & *Soph pasuc* est in דוּ.

XXI. Accentus euphonici quos Rethoricos nominant, quatuor potissimum sunt notandi, nempe *Metheg*, *Mazze*,

Ga-

Gaaia, & *Maccaph*. *Metheg* infra, *Mazze* ſupra litteram exarantur ad retinendam ſyllabam, ne plurium conjunctio præcipitem & indecoram pronunciationem efficiat. *Gaaia* retinet ſolum punctum *Sceva*, & infra literam ponitur. Sic in לָ vel לָ exprimitur, 1. Metheg לָֽ 2. Mazze לָ֫ 3. Gaaia לֳ.

XVII. *Maccaph* eſt lineola tranſverſa quâ duæ vel tres dictiones inſtar unius vocis proferendæ colligantur inter ſe; quales ſunt, exempli gratiâ אֶל־כָל־הָעָם *el-col-haàm ad omnem populum*. Facit hæc lineola ut *Camets* tranſeat in *Camets catuph*, ſive a in o: ideoque in exemplo allato dicitur *col* non *cal*.

XVIII. Hæc vocalium permutatio fit

etiam in dictionibus non colligatis per *Maccaph*; ut cum *Camets* post se non habet accentum Rhetoricum, & mox sequitur *Sceva* aut *Daghes*. Sic dicitur חָכְמָה *hochma sapientia*, non *hachma*: קָרְבָּן *corban munus*, *oblatio*, non *carban*. Est tamen advertendum accentum Rhetoricum aliquando subintelligi: ut in בְּקָרְךָ *becarecha armentum tuum*, non *becorcha*: זָרְקוּ *zarecu sparserunt*, non *zorcu*. Sed ista elucent ex communibus nominum verborumque paradigmatibus, de quibus suo loco. Hìc tantùm notandum est, quod *Camets* in fine verborum pronuntiatur ut o, si præcedat accentus, etiamsi *Maccaph* non sequatur. Sic dicitur וַיָּקָם *vajiacom* & *surrexit*, non *vajiacam*.

CAPUT II.

De Nomine, & Pronomine.

I. GEnera Nominum apud Hebræos ſunt duo, Maſculinum & Fœmininum. Numeri tres, ſingularis, dualis, & pluralis. Caſus propriè loquendo unus. Aliqui tamen ut caſuum diverſitatem in hâc linguâ, ſicut in cæteris reperiant, apponunt vocis initio literas ל, ה, אֶת, מ, quibus varios caſus deſignari contendunt; ſed nulla ejus rei datur certa regula: Ideo enim iſtæ literæ caſus determinant, quia vim præpoſitionis præ ſe ferunt.

II. Prima declinatio eſt Maſculinorum, cujus Pluralis formatur in יִם ut

à טוֹב *bonus* fit טוֹבִים *boni*, á שָׂרָף *Seraphinus* שְׂרָפִים.

Secunda declinatio est fœmininorum, cujus terminatio singularis in ה ut צְדָקָה *justitia*. In אֶת ut כֻּתֹּנֶת *tunica*. In ית ut גָּפְרִית *sulphur*. In וּת ut מַלְכוּת *regnum*. Pauca excipiuntur quæ diversam habent terminationem. Pluralis est in וֹת ut à צְדָקָה, צְדָקוֹת *justitiæ*, à כֻּתֹּנֶת כֻּתֹּנוֹת *tunicæ*, מַלְכוּת מַלְכֻיּוֹת *Regna*.

III. Dualis terminatur in ־ַיִם in utrâque declinatione: ut à רֶגֶל *pes* fit רַגְלַיִם *duo pedes*: יָד *manus* יָדַיִם *ambæ manus*. Si occurrat ה

in

in fine vocis, tunc mutatur in ת. sic שָׂפָה *labium*, שְׂפָתַיִם *duo labia*. Quædam nomina sunt dualia tantùm, ut מַיִם *aquæ*, שָׁמַיִם *cæli*. Pauca masculina flectuntur more fœmineorum in plurali, ut אָב *Pater*, אָבוֹת *Patres*. Et sic vicissim quædam fœminina terminationem sequuntur masculinorum, ut דְבוֹרָה *apes*, in plurali דְבוֹרִים. Alia habent utramque terminationem sic שָׁנָה *annus*, in plurali שָׁנִים & שָׁנוֹת *anni* &c.

IV. Nomen adjectivum è masculino in fœmininum transit per additionem literæ הָ: Sic à טוֹב *bonus*: טוֹבָה *bona*: ab אִישׁ *vir*: אִשָּׁה *mulier*: Si masculinum desinat in י ut nomina

quæ

quæ à regionibus desumuntur; fœmininum recipit ה & ת sic ab עִבְרִי *Hebræus*, est עִבְרִיָּה & עִבְרִית *Hebræa*.

X. Pronomen aliud est integrum seu separatum, aliud affixum, de quo inferiùs post verborum conjugationes. Pronomen integrum dividitur in Primitivum, Demonstrativum, Relativum, & Interrogativum. Possessivum enim ad affixum pertinet.

VI. Pronomen Primitivum variè inflectitur pro personarum varietate. In casu recto est integrum, & separatum. In obliquo sequitur in articulis à nominibus, vel verbo separatis, affixorum rationem. Prima persona, tàm pluralis, quàm singularis est communis generis. Secunda, & Tertia in utroque numero habet suum masculinum, & suum fœmininum. Tabula que sequitur, rem ponet in propatulo:

Pronomen primæ perſonæ communis generis.

In caſibus obliquis. In caſu recto:

à me	me	mihi	mei	ego
מִמֶּנִּי	אוֹתִי	לִי	שֶׁלִּי	& אֲנִי

(אָנוֹכִי Sing.

à nobis	nos	nobis	noſtrum	nos
מִמֶּנּוּ	אוֹתָנוּ	לָנוּ	שֶׁלָּנוּ	אֲנַחְנוּ

(& נַחְנוּ Plur.

Pronomen ſecundæ perſonæ maſculinæ.

In caſibus obliquis. In caſu recto:

à te	te	tibi	tui	tu
מִמְּךָ	אוֹתְךָ	לְךָ	שֶׁלְּךָ	אַתָּה

(Singul.

vos

vos vobis veſtrum vos

אַתֶּם שֶׁלָּכֶם לָכֶם אֶתְכֶם Plur.

à vobis

מִמְּכֶם

Pronomen ſecundæ perſonæ fœmininæ.

In caſibus obliquis. In caſu recto.

à te te tibi tui tu

אַתְּ שֶׁלָּךְ לָךְ אוֹתָךְ מִמֵּךְ
(Singul.

à vobis vos vobis veſtrum vos

אַתֶּן שֶׁלָּכֶן לָכֶן אֶתְכֶן מִמְּכֶן
(Plural.

Pronomen tertiæ perſonæ maſculinæ.

In caſibus obliquis. In caſu recto.

ab illo illum illi illius ille

הוּא שֶׁלּוֹ לוֹ אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ Sing.

ab illis illos illis illorum illi

הֵם שֶׁלָּהֶם לָהֶם אוֹתָם מֵהֶם (Plural.

Pronomen tertiæ perſonæ fœmininæ.

In caſibus obliquis. In caſu recto.

ab illa illam illi illius illa

הִיא שֶׁלָּהּ לָהּ אוֹתָהּ מִמֶּנָּה (Singul.

ab illis illas illis illarum illæ

הֵן שֶׁלָּהֶן לָהֶן אוֹתָן מֵהֶן Plur.

VII. Pro-

VII. Pronomina demonstrativa sunt זֶה *hic, is* masculini generis; fœminini verò זוֹ, זֹה, זֹאת, *hæc, ista*: Communis autem est זוּ *hic* vel *hæc*: Communia etiam sunt, & pluralis numeri אֵלֶּה & אֵל *hi, isti*.

Relativum est אֲשֶׁר *qui, quæ*, communis generis & numeri, cujus loco sæpe sola litera שֶׁ initio vocum affigitur, & habet eamdem vim quam haberet ipsum pronomen אֲשֶׁר.

Interrogativa sunt מִי *quis, quæ*? illud pronomen de solo homine usurpatur. מֶה מָה מַה *quid, quantum*? hæc tria de quâcumque re interrogant.

CAPUT III.

De Verbo.

I. UNam dumtaxat Hebræi, ſi propriè loquamur, conjugationem habent, quæ quantum ad ſonum, & ſignificationem, variatur ſeptem modis, quorum nomina ſunt *Kal*, *Niphal*, *Piel*, *Pual*, *Hiphil*, *Hophal*, *Hithpael*. Hæc nomina, excepto *Kal*, quod *leve* ſonat, deducuntur à verbo פָּעַל *operatus eſt*, quod ab antiquis Grammaticis adhibitum fuit pro paradigmate, ſeu exemplo conjugationis. Unde invaluit uſus, ut tres literæ radicales verborum, nomen ſortirentur à tribus literis formativis hujuſce פָּעַל. Prima enim litera

tera cujuſque radicis vocatur פ; ſecunda ע; tertia ל.

II. Verborum alia ſunt perfecta, alia imperfecta. Verba perfecta ſunt ea, quæ conſtant ſolis tribus literis radicalibus, quas ubique inter conjugandum retinent, nec patiuntur otioſas eſſe, aut quieſcentes. Imperfecta verò verba ſunt ea, quæ ex tribus radicalibus literis, unam aut plures amittunt, aut etiam conſtant pluribus literis, quam tribus. Verba tùm perfecta, tùm imperfecta ſunt Activa ſeu Paſſiva, Neutra vel Communia.

III. Tempora duo numerantur, Præteritum, & Futurum. Præſens enim propriè nullum eſt; ſed ejus loco Participia, aliquando etiam Præteritum, & Futurum adhibentur. Participia ſunt duo, Præſens ſeu *Benoni*, & Præteritum ſeu *Pahul*. Aliqui primum appel-

lant Activum, secundum verò Passivum. Est etiam Infinitivus, à quo Imperativus deducitur. Nihil ampliùs reperitur in verborum conjugatione.

IV. In Verbis sicut in Nominibus admittuntur duo genera, Masculinum, & Fœmininum. Id miræ utilitatis est ad dignoscenda nominum genera, quando de iis ambigitur. Numeri tantùm duo sunt, Singularis, & Pluralis qui etiam pro Duali adhibetur. Personæ sunt tres, prima, secunda, tertia. Hebræi à tertiâ incipiunt quia simplicissima est, & puram continet radicem. Cæteræ personæ ab eâ per additionem literarum à pronominibus desumptarum facilè deducuntur. Sic à מָלַךְ *regnavit ille*, fit tertia persona fœminina in הָ, ut מָלְכָה *regnavit illa*.

Illud

Illud ה desumitur à pronomine הִיא *illa, hæc*.

Secunda persona singularis masculina fit à tertiâ addendo תָּ à pronomine אַתָּה ut מָלַכְתָּ *regnasti tu vir*. Fœminina verò est in תְּ ab אַתְּ. sic מָלַכְתְּ *regnasti tu fœmina*.

Prima persona utriusque numeri communis est in quovis tempore, quia fit in singulari ab אֲנִי pronomine primæ personæ communis generis, & desinit in תִי ut מָלַכְתִּי *ego vir*, aut *ego fœmina regnavi*. In plurali habet נוּ ab אֲנַחְנוּ *nos*. Sic dicitur מָלַכְנוּ *regnavimus*.

Secunda persona pluralis generis masculini mutat תָּ in תֶּם. Sic dicitur מְלַכְתֶּם

מְלַכְתֶּם *vos viri regnastis* ab אַתֶּם *vos viri*. Fœminina autem est in תֶּן ut מְלַכְתֶּן *vos fœminæ regnastis*, ab אַתֶּן *vos fœminæ*.

Tertia pluralis semper in præterito communis est, & desinit in ו ut מָלְכוּ *illi & illæ regnaverunt*.

V. De Participiis nihil est peculiare dicendum. Sequuntur tùm in singulari, tùm in plurali normam nominum, sœpe etiam pro præsenti tempore, & nonnunquàm pro substantivo nomine verbali, sine ullâ temporis significatione usurpantur.

VI. Infinitivus nullius est certi temporis, generis, nec personæ; dictus est ab Hebræis מָקוֹר *fons*: quia ab eo formantur Gerundia, Imperativus & Fu-

Futurum. Gerundia præponunt dumtaxat infinitivo literas ב כ ל ם cum puncto *Chiric*. Si verbum incipiat à gutturali, tunc loco *Chiric* ſubjiciendum punctum ֲ vel ֱ ſecundùm exigentiam literæ gutturalis.

VII. Imperativus in utroque numero ſecundas ſolùm perſonas habet, genere diverſas. Facillima imperativi formatio eſt. In ſingulari enim, perſona maſculina eadem eſt ac infinitivus. Sic dicitur מְלוֹךְ aut מְלֹךְ *tu vir regna*. In plurali addito ו fit מִלְכוּ *regnate*. Perſona ſingularis fœminina addit literam י infinitivo מְלֹךְ & facit מִלְכִי *regna fœmina*. In plurali autem aſſumit מְלוֹךְ & addit נָה unde מְלוֹכְנָה *vos fœminæ regnate*.

VIII. Fu-

VIII. Futuri quod vocatur עָתִיד *paratum*, maximus & varius eſt uſus in hac linguâ; ſœpè enim pro præterito, interdùm pro præſenti, aliquando etiam pro imperativo accipitur. Ad formationem hujus temporis uſurpandæ ſunt imperativi voces; quarum initio additur una litera deſumpta ex iſtis quatuor יתאן. Aſſumpto igitur infinitivo מְלוֹךְ aut מְלַךְ apponitur initio litera יִ unde fit יִמְלוֹךְ vel יִמְלַךְ *regnabit vir*, tertia perſona maſculini generis. Tertia verò fœminina loco יִ aſſumit תִ & facit תִּמְלוֹךְ *regnabit fœmina*.

Secunda perſona maſculina eadem eſt ac tertia fœminina. תִּמְלוֹךְ *tu vir regnabis*. Secunda verò fœminina, quæ

in

in imperativo habet מִלְכִי, postulat ת & facit תִּמְלְכִי *regnabis fœmina*.

Prima persona singularis communis assumit א. Sic à מְלוֹךְ vel מְלַךְ fit אֶמְלוֹךְ & אֶמְלַךְ *regnabo*.

In plurali numero tertia persona masculina habet in fine ו sic ab יִמְלַךְ fit יִמְלְכוּ *regnabunt illi*. Secunda masculina adhibet etiam ו ut תִּמְלְכוּ *regnabitis vos viri*.

Tertia fœminina eadem est cum secundâ, & assumit ab imperativo vocem מְלוֹכְנָה, cui præponendo ת fit תִּמְלוֹכְנָה *vos fœminæ regnabitis*, & *illæ fœminæ regnabunt*.

E literis יתאן superest נ quæ im-

posi-

posita imperativo מְלוֹךְ facit נִמְלוֹךְ *regnabimus nos viri, & fœminæ.*

IX. Quatuor istæ literæ יתאן sunt à pronominibus. א ab אֲנִי *ego*, desumitur: נ ab אֲנַחְנוּ *nos*; ת ab אַתָּה *tu*, י ab הוּא *ille*. Neque miretur quisquam literam י sumi pro ו. Istæ enim literæ dicuntur vicariæ, & unius organi, unde inter se commutari possunt; quia *literæ unius organi facile inter se commutantur.*

X. Notandum superest supradictas formationes in singulis conjugationibus convenire omnibus verbis. Conjugatio tamen unaquæque suum habet characterismum, qui consistit modò in literâ superadditâ radici, modò in puncto *Daghes*, quò facilè ab aliis dignoscatur. Litera characteristica, quæ ponitur in

præ-

præterito, in aliis temporibus non semper retinetur; in Infinitivo enim, Futuro, Participiis & Imperativo plerumque excidit, quia *characteristica temporis excludit characteristicam conjugationis*.

CAPUT IV.

De Conjugationibus.

I. PRima Conjugatio est activa, & dicitur קַל id est *levis*, quia simplicem continet radicem, quæ illi characteristica est. In hâc conjugatione tertia persona præteriti quæ radix est, tres habet punctorum formas. Prima & usitatior est ָ & ַ ut in מָלַךְ *regnavit*. Secunda ָ & ֵ ut in בָּצֵק *intumuit*.

Ter-

Tertia eſt ָ & וֹ ut יָכוֹל *potuit*. Pro paradigmate ſeu exemplo utor verbo מָלַךְ *regnavit*, quod pronuntiationi facilius videtur.

II. PRÆTERITUM
Kal.

Singularis Numerus.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
מָלְכָה		מָלַךְ	3
מָלַכְתְּ		מָלַכְתָּ	2
	מָלַכְתִּי		1

Pluralis.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	מָלְכוּ		3
מְלַכְתֶּן		מְלַכְתֶּם	2
	מָלַכְנוּ		1

PAR-

PARTICIPIUM

Benoni, ſeu activum.

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Sing. מוֹלֵךְ ׃ מוֹלְכָה & מוֹלֶכֶת

Plur. מוֹלְכִים מוֹלְכוֹת

PARTICIPIUM

Pahul, ſeu paſſivum.

Sing. מָלוּךְ מְלוּכָה

Plur. מְלוּכִים מְלוּכוֹת

INFINITIVUS.

מָלוֹךְ vel מְלוֹךְ, aut מְלַךְ,

GERUNDIA.

בִּמְלוֹךְ כִּמְלוֹךְ לִמְלוֹךְ מִמְּלוֹךְ

IMPERATIVUS.

Sing. מְלוֹךְ vel מְלַךְ ׃ מִלְכִי

Plur. מִלְכוּ מְלוֹכְנָה

FUTURUM

Singularis.

Fœmininum.	Commune.	Mufculinum.	
תִּמְלוֹךְ		יִמְלוֹךְ	3
תִּמְלְכִי		תִּמְלוֹךְ	2
	אֶמְלוֹךְ vel אֶמְלַךְ		1

Pluralis.

Fœmininum.	Commune.	Mufculinum.	
תִּמְלוֹכְנָה		יִמְלְכוּ	3
תִּמְלוֹכְנָה		תִּמְלְכוּ	2
	נִמְלוֹךְ		1

De Conjugatione Niphal.

III. Ifta conjugatio habet *Nun* pro charactere, & paffiva eft præcedentis activæ. Sic נִמְלַךְ *regnatus eft*. Reperiuntur tamen quædam verba activa more Deponentium. Plura etiam verba

quæ

quæ in *Kal* uſitata non ſunt, in hâc conjugatione uſurpantur. Regula enim generalis eſt, ut ea verba quæ in *Kal* non ſunt in uſu, exponantur in aliis conjugationibus, juxtà ſignificationem quam habent cætera verba in *Kal*.

IV. Quamvis litera *Nun* ſit characteriſtica totius conjugationis, in præterito tamen & participio duntaxat reperitur; cætera enim tempora eam amittunt. Defectus hujus literæ compenſatur per *Daghes* primæ radicali infixum. Infinitivus, & Imperativus aſſumunt pro charactere הַ initio vocis appoſitum. Futurum per ſolum punctum *Daghes* primæ radicali impreſſum dignoſcitur.

V. Participium *Benoni* ne confundatur cum Præterito ob eamdem characteriſticam ſub mediâ radicali habet *Camets*.

Participium *Pahul* in quatuor conjugationibus *Niphal*, *Puhal*, *Hophal*,

& *Hithpabel*, quia paſſivæ ſunt, non reperitur.

VI. PRÆTERITUM *Niphal*.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
נִמְלְכָה		נִמְלַךְ	3
נִמְלַכְתְּ		נִמְלַכְתָּ	2
	נִמְלַכְתִּי		1
	Pluralis.		
	נִמְלְכוּ		3
נִמְלַכְתֶּן		נִמְלַכְתֶּם	2
	נִמְלַכְנוּ		1

PARTICIPIUM

Benoni.

Sing. נִמְלָךְ ׃ נִמְלָכָה & נִמְלֶכֶת

Plur. נִמְלָכִים נִמְלָכוֹת

IN-

Fœmininum. Commune. Maſculinum,

INFINITIVUS.

הִמָּלֵךְ

IMPERATIVUS.

Fœmininum	Maſculinum	
הִמָּלְכִי	הִמָּלֵךְ	2 Sing.
הִמָּלֵכְנָה	הִמָּלְכוּ	2 Plur.

FUTURUM

Singularis.

Fœmininum	Commune	Maſculinum	
תִּמָּלֵךְ		יִמָּלֵךְ	3
תִּמָּלְכִי		תִּמָּלֵךְ	2
	אֶמָּלֵךְ		1

Pluralis.

Fœmininum	Commune	Maſculinum	
תִּמָּלֵכְנָה		יִמָּלְכוּ	3
תִּמָּלֵכְנָה		תִּמָּלְכוּ	2
	נִמָּלֵךְ		1

De Conjugatione Pihel.

VII. Conjugatio *Pihel* habet pro charactere *Daghes* forte mediæ radicali impressum, præcedente *Chiric* parvo, ut מִלֵּךְ *regnavit sæpe vel bene*. Hujus conjugationis significatio est, *persæpè* aut *diligenter facere*. Verba quæ in *Kal* inusitata sunt, hic plerumque sunt in usu. Sunt etiam hic verba, quæ mutant suam significationem, & diversam à priori assumunt, ut in חָטָא *Kal peccavit*; in *Pihel* autem חִטֵּא *expiavit*, *à peccato mundavit*.

In præterito sub secundâ radicali reperitur aliquando ־ loco ·· hoc plerumque accidit quando tertia est ח aut ע. Idem etiam ·· evadit in ·: quando sequitur *Maccaph*, non solùm in præteri-

terito, ſed in futuro etiam, & cæteris modis. Quando autem media radicalis eſt gutturalis, aut ר quæ literæ *Daghes* non admittunt, tunc ad ſupplendum hunc defectum, mutanda ſunt per omnes modos puncta brevia in longa; *Chiric* videlicèt in *Tzere*, *Patach* in *Cametz*, *Kibbuts* in *Cholem*. Interdùm tamen, ſed raró, nulla fit compenſatio excluſi *Daghes*.

Participia hujuſce conjugationis initio aſſumunt מ characteriſticum, quod etiam faciunt conjugationes *Hiphil* & *Hithpahel*.

VIII. PRÆTERITUM *Pihel*.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
מִלְּכָה		מִלֵּךְ	3
מִלַּכְתְּ		מִלַּכְתָּ	2
	מִלַּכְתִּי		1

 Plu-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	Pluralis.		
	מִלְּכוּ		3
מִלַּכְתֶּן		מִלַּכְתֶּם	2
	מִלַּכְנוּ		1

PARTICIPIUM

Benoni.

Singularis.

מְמַלֵּךְ : מְמַלְּכָה & מְמַלֶּכֶת

Pluralis.

מְמַלְּכִים   מְמַלְּכוֹת

PARTICIPIUM *Pahul.*

Singularis.

מְמֻלָּךְ : מְמֻלָּכָה & מְמֻלֶּכֶת

Pluralis.

מְמֻלָּכִים   מְמֻלָּכוֹת

IN-

INFINITIVUS.

מַלֵּךְ

IMPERATIVUS.

מַלְּכִי	מַלֵּךְ	2. Sing.
מָלֵּכְנָה	מַלְּכוּ	2. Plur.

FUTURUM

Singularis.

תְּמַלֵּךְ	יְמַלֵּךְ	3
תְּמַלְּכִי	תְּמַלֵּךְ	2
	אֲמַלֵּךְ	1

Pluralis.

תְּמַלֵּכְנָה	יְמַלְּכוּ	3
תְּמַלֵּכְנָה	תְּמַלְּכוּ	2
	נְמַלֵּךְ	1

De

De Conjugatione Puhal.

IX. Conjugatio *Puhal* eſt paſſiva præcedentis; ſic מֻלַּךְ *regnatus eſt ſæpe, & bene*, pro characteriſticâ habet *Kibbutz* ſub primâ radicali impreſſum, ſequente *Daghes* forti. Loco tamen puncti *Kibbutz* habet *Cholem*, quando ſecunda radicalis eſt gutturalis, vel ר, quæ exceptio generalis non eſt, quia ה interdùm patitur *Kibbutz*.

X. PRÆTERITUM
Puhal.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
מֻלְּכָה		מֻלַּךְ	3
מֻלַּכְתְּ		מֻלַּכְתָּ	2
	מֻלַּכְתִּי		1

Fœ-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	

Pluralis:

	מֻלְּכוּ		3
מֻלַּכְתֶּן		מֻלַּכְתֶּם	2
	מֻלַּכְנוּ		1

PARTICIPIUM

Benoni.

מֻלָּכָה	מֻלָּךְ	Sing.
מֻלָּכוֹת	מֻלָּכִים	Plur.

INFINITIVUS.

מֻלּוֹךְ

Deest IMPERATIVUS.

Fæ-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	FUTURUM		
	Singularis.		
תִּמְלַךְ		יִמְלַךְ	3
תִּמְלְכִי		תִּמְלַךְ	2
	אֶמְלַךְ		1
	Pluralis.		
תִּמְלַכְנָה		יִמְלְכוּ	3
תִּמְלַכְנָת		תִּמְלְכוּ	2
	נִמְלַךְ		1

De Conjugatione Hiphil.

XI. Conjugatio *Hiphil* accipit pro charactere הִ in principio, & י post secundam radicalem. Verba hujus conjuga-

jugationis significant propriè auctorem esse aut suasorem rei faciendæ. Sic הִמְלִיךְ *fecit regnare*. Quæ verba in *Kal* fuere neutra, hîc activa sunt, & quæ simplicem priùs actionem significarunt, hîc duplicem exprimunt. Si verbum incipit à gutturali quæ *Sceva* compositum habeat, tunc characteristica ה sub se assumit *Segol*, vel etiam aliquando *Patach*, loco *Chiric* minoris. Infinitivi, Imperativi, & Futuri ultima syllaba admittit *Chiric* vel *Tzere*, etiam *Jod* ascripto interdùm quiescente. Eadem syllaba reperitur cum *Patach* propter gutturales ח, ע & ר: Sed tunc dignoscitur conjugatio à *Patach* posito sub literâ temporis formativâ. Aliquando characteristicum *Jod* tollitur solo remanente *Chiric* minore.

XII. PRÆTERITUM *Hiphil*.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	Singularis.		
הִמְלִיכָה		הִמְלִיךְ	3
הִמְלַכְתְּ		הִמְלַכְתָּ	2
	הִמְלַכְתִּי		1
	Pluralis.		
	הִמְלִיכוּ		3
הִמְלַכְתֶּן		הִמְלַכְתֶּם	2
	הִמְלַכְנוּ		1

PARTICIPIUM

Benoni.

Singularis.

מַמְלִיךְ ׃ מַמְלִיכָה & מַמְלֶכֶת

Pluralis.

מַמְלִיכִים   מַמְלִיכוֹת

PAR-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.
	PARTICIPIUM *Pabul.*	
	Singularis.	
מֻמְלֶכֶת &	מֻמְלָכָה	מֻמְלָךְ ׃
	Pluralis.	
מֻמְלָכוֹת		מֻמְלָכִים

INFINITIVUS.

הַמְלִיךְ vel הַמְלֵךְ

IMPERATIVUS.

הַמְלִיכִי	הַמְלִיךְ	2 Sing:
הַמְלֵכְנָה	הַמְלִיכוּ	2 Plur:

FU-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	FUTURUM		
	Singularis.		
תַמְלִיךְ		יַמְלִיךְ	3
תַמְלִיכִי		תַמְלִיךְ	2
	אַמְלִיךְ		1
	Pluralis.		
תַמְלֵכְנָה		יַמְלִיכוּ	3
תַמְלֵכְנָה		תַמְלִיכוּ	2
	נַמְלִיךְ		1

De Conjugatione Hophal.

XIII. Conjugationem activam *Hiphil* excipit passiva *Hophal*, cujus character est הָ sic dicitur הָמְלַךְ *factus est regnare*. Reperitur interdùm *Kib-buts*

buts loco ֳ, ſub ה & literis Futuri formativis.

Quando prima radicalis eſt gutturalis, ea aſſumit ֳ, ה verò & cœteræ formativæ literæ habent *Cametz*.

XIV. PRÆTERITUM
Hophal.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
הֳמְלְכָה		הֳמְלַךְ	3
הֳמְלַכְתְּ		הֳמְלַכְתָּ	2
	הֳמְלַכְתִּי		1
	Pluralis.		
	הֳמְלְכוּ		3
הֳמְלַכְתֶּן		הֳמְלַכְתֶּם	2
	הֳמְלַכְנוּ		1

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PARTICIPIUM
Benoni.

Singularis.

הֳמְלֶכֶת & הֳמְלָכָה : הֳמְלָךְ

Pluralis.

הֳמְלָכוֹת הֳמְלָכִים

INFINITIVUS.

הֳמְלֵךְ

Deeſt IMPERATIVUS.

FUTURUM
Singularis.

תֳמְלַךְ יֳמְלַךְ 3

תֳמְלְכִי תֳמְלַךְ 2

אֳמְלַךְ 1

Plu-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	Pluralis.		
תְּמַלֵּכְנָה		יְמַלְּכוּ	3
תְּמַלֵּכְנָה		תְּמַלְּכוּ	2
	נְמַלֵּךְ		1

De Conjugatione Hithpahel.

XV. Conjugatio ultima eſt *Hithpahel*, quæ formatur ab Infinitivo *Pihel*, additis pro characteriſmo literis הִתְ ſic à מַלֵּךְ fit הִתְמַלֵּךְ *ſe ipſum præfecit ad regnandum, à ſe ipſo regnavit.* Nullam habet ſibi reſpondentem paſſivam, quia ſignificat actionem ejuſdem in ſe ipſum; aliquando tamen verba reperiuntur ſignificantia, ut in

Kal & *Niphal*. Media radicalis debet habere *Daghes*, cujus si capax non fuerit, tunc prima sub se assumet *Cametz* loco *Patach*, ut in הִתְפָּאֵר *gloriatus est*. Ultima litera loco *Tzere* habet nonnunquam *Patach*, aut etiam *Segol*, si sequatur *Maccaph*.

Syllaba הִת semper primæ radicali præfigitur, excipiuntur tamen verba, quæ incipiunt à literis sibilantibus ז, ס, צ, שׁ, tunc enim per totam conjugationem litera ת transfertur, & primæ radicali postponitur; ita ut litera sibilans medium occupet locum inter ת & ה, exempli gratiâ שָׁבַר *fregit*: הִשְׁתַּבֵּר *confractus est*. סָפַר *numeravit*: הִסְתַּפֵּר *se præfecit ad numerandum*, vel *numeratus est*. Ad venustiorem tamen pronuntiationem

post

post literam ז mutatur ת in ד, ut verbi gratiâ זָכַר *recordatus est*: הִזְדַּכֵּר *se in memoriam revocavit*. Post צ pro ת ponitur ט. Sic à צָדַק *justificavit*, הִצְטַדֵּק *se justum fecit*, aut *simulavit*. Denique si verbum incipit à ד vel ט, litera characteristica ת interdùm tollitur per Syncopam, & fit compensatio per *Daghes* primæ radicali impressum ut, exempli gratia, מְדַבֵּר pro מִתְדַבֵּר *loquens*. אֱדַדֶּה pro אֶתְדַדֶּה *sensim incedam*. הִטַּהֲרוּ *mundaverunt se* pro הִתְטַהֲרוּ à טָהֵר *mundus fuit*.

XVI. PRÆTERITUM

Hithpahel.

Singularis.

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
הִתְמַלְּכָה		הִתְמַלֵּךְ	3
הִתְמַלַּכְתְּ		הִתְמַלַּכְתָּ	2
	הִתְמַלַּכְתִּי		1

Pluralis.

	הִתְמַלְּכוּ		3
הִתְמַלַּכְתֶּן		הִתְמַלַּכְתֶּם	2
	הִתְמַלַּכְנוּ		1

PARTICIPIUM

Benoni.

Singularis.

& מִתְמַלְּכָה &	מִתְמַלֵּךְ
מִתְמַלֶּכֶת	

Plu-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Pluralis.

Fœmininum	Masculinum
מִתְמַלְּכוֹת	מִתְמַלְּכִים

INFINITIVUS.

הִתְמַלֵּךְ

IMPERATIVUS.

הִתְמַלְּכִי	הִתְמַלֵּךְ	2	Sing.
הִתְמַלֵּכְנָה	הִתְמַלְּכוּ	2	Plur.

FUTURUM

Singularis.

תִּתְמַלֵּךְ	יִתְמַלֵּךְ	3
תִּתְמַלְּכִי	תִּתְמַלֵּךְ	2
	אֶתְמַלֵּךְ	1

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	Pluralis.		
תִּתְמַלֵּכְנָה		יִתְמַלְּכוּ	3
תִּתְמַלֵּכְנָה		תִּתְמַלְּכוּ	2
	נִתְמַלֵּךְ		1

XVII. Ut faciliùs revocari poſſint in memoriam omnes verborum formationes, híc tabulas omnium perſonarum & temporum ſubjiciam. Sumpto pro paradigmate verbo לָמַד *didicit*.

Tertia perſona maſculina Præteriti.

Pluralis.		Singularis.
לָמְדוּ	*Kal*	לָמַד
נִלְמְדוּ	*Niphal*	נִלְמַד
לִמְּדוּ	*Pihel*	לִמֵּד
לֻמְּדוּ	*Puhal*	לֻמַּד
		הִלְמִיד

Tertia persona masculina Præteriti.

Pluralis.		Singularis.
הִלְמִידוּ	*Hiphil*	הִלְמִיד
הָלְמְדוּ	*Hophal*	הָלְמַד
הִתְלַמְּדוּ	*Hithpahel*	הִתְלַמֵּד

Tertia persona fœminina.

Pluralis.		Singularis.
לָמְדוּ	*Kal*	לָמְדָה
נִלְמְדוּ	*Niphal*	נִלְמְדָה
לִמְּדוּ	*Pihel*	לִמְּדָה
לֻמְּדוּ	*Puhal*	לֻמְּדָה
הִלְמִידוּ	*Hiphil*	הִלְמִידָה
הָלְמְדוּ	*Hophal*	הָלְמְדָה
הִתְלַמְּדוּ	*Hithpa'el*	הִתְלַמְּדָה

Sc-

Secunda persona masculina.

Pluralis.		Singularis.
לְמַדְתֶּם	*Kal*	לָמַדְתָּ
נִלְמַדְתֶּם	*Niphal*	נִלְמַדְתָּ
לִמַּדְתֶּם	*Pihel*	לִמַּדְתָּ
לֻמַּדְתֶּם	*Puhal*	לֻמַּדְתָּ
הִלְמַדְתֶּם	*Hiphil*	הִלְמַדְתָּ
הָלְמַדְתֶּם	*Hophal*	הָלְמַדְתָּ
הִתְלַמַּדְתֶּם	*Hithpahel*	הִתְלַמַּדְתָּ

Secunda persona fœminina.

Pluralis.		Singularis.
לְמַדְתֶּן	*Kal*	לָמַדְתְּ
נִלְמַדְתֶּן	*Niphal*	נִלְמַדְתְּ
לִמַּדְתֶּן	*Pihel*	לִמַּדְתְּ

Plu-

Secunda persona fœminina.

Pluralis.		Singularis.
לֻמַּדְתֶּן	*Puhal*	לֻמַּדְתְּ
הִלְמַדְתֶּן	*Hiphil*	הִלְמַדְתְּ
הָלְמַדְתֶּן	*Hophal*	הָלְמַדְתְּ
הִתְלַמַּדְתֶּן	*Hithpahel*	הִתְלַמַּדְתְּ

Prima persona communis.

Pluralis.		Singularis.
לָמַדְנוּ	*Kal*	לָמַדְתִּי
נִלְמַדְנוּ	*Niphal*	נִלְמַדְתִּי
לִמַּדְנוּ	*Pihel*	לִמַּדְתִּי
לֻמַּדְנוּ	*Puhal*	לֻמַּדְתִּי
הִלְמַדְנוּ	*Hiphil*	הִלְמַדְתִּי
הָלְמַדְנוּ	*Hophal*	הָלְמַדְתִּי
הִתְלַמַּדְנוּ	*Hithpahel*	הִתְלַמַּדְתִּי

Par-

Participium BENONI
Maſculinum.

לוֹמְרִים	*Kal*	לוֹמֵר
נִלְמָרִים	*Niphal*	נִלְמָר
מְלַמְּרִים	*Pihel*	מְלַמֵּר
לֻמָּרִים	*Puhal*	לֻמָּר
מַלְמִירִים	*Hiphil*	מַלְמִיר
הָלְמָרִים	*Hophal*	הָלְמָר
הִתְלַמְּרִים	*Hithpahel*	הִתְלַמֵּר

Idem participium Fœmininum.

Pluralis.		Singularis.
לוֹמְרוֹת	*Kal*	לוֹמְרָה לוֹמֶרֶת
		נִלְמָרָה

Idem participium Fœmininum.

Pluralis.		Singularis.
נִלְמָדוֹת	*Niphal*	נִלְמָדָה נִלְמֶדֶת
מְלַמְּדוֹת	*Pihel*	מְלַמְּדָה מְלַמֶּדֶת
לֻמָּדוֹת	*Puhal*	לֻמָּדָה
מַלְמִידוֹת	*Hiphil*	מַלְמִידָה מַלְמֶדֶת
הָלְמָדוֹת	*Hophal*	הָלְמָדָה הָלְמֶדֶת

Idem

Idem Participium Fœmininum.

Pluralis.		Singularis.
מִתְלַמְּדוֹת	*Hithp.*	מִתְלַמְּדָה מִתְלַמֶּדֶת

PARTICIPIUM

Pahul

Maſculinum.

Pluralis.		Singularis.
לְמוּדִים	*Kal*	לָמוּד
	Niphal caret.	
מְלֻמָּדִים	*Pihel*	מְלֻמָּד
	Puhal caret.	
מְלֻמָּדִים	*Hiphil*	מְלֻמָּד
	Hophal caret.	
	Hithpahel caret.	

PAR-

PARTICIPIUM *Pahul* Fœmininum.

Pluralis.		Singularis.
לְמוּדוֹת	*Kal*	לְמוּדָה
	Niphal caret.	
מְלַמְּדוֹת	*Pihel*	מְלַמְּדָה מְלַמֶּדֶת
	Puhal caret.	
מַלְמְדוֹת	*Hiphil*	מַלְמְדָה מַלְמֶדֶת

INFINITIVUS.

docere	*Kal*	לָמוֹד
doceri	*Niphal*	הִלָּמֵד

dili-

INFINITIVUS.

Pluralis.		Singularis.
diligenter docere	*Pihel*	לַמֵּד
diligenter doceri	*Puhal*	לֻמּוֹד
facere docere	*Hiphil*	הַלְמִיד
doceri	*Hophal*	הָלְמֵד
docere se ipsum	*Hithpahel*	הִתְלַמֵּד

IMPERATIVUS

pro Masculino.

לִמְדוּ	*Kal* לְמוֹד &	לְמַד
הִלָּמְדוּ	*Niphal*	הִלָּמֵד
לַמְּדוּ	*Pihel*	לַמֵּד
	Puhal caret.	
חַלְמִידוּ	*Hiphil*	הַלְמֵד
	Hophal caret.	
הִתְלַמְּדוּ	*Hitpahel*	הִתְלַמֵּד

Idem

Idem pro Fœminino.

Pluralis.		Singularis.
לְמוֹדְנָה	*Kal*	לִמְדִי
הִלָּמֵדְנָה	*Niphal*	הִלָּמְדִי
לַמֵּדְנָה	*Pihel*	לַמְּדִי
	Pahul	*caret.*
הַלְמֵדְנָה	*Hiphil*	הַלְמִידִי
	Hophal	*caret.*
הִתְלַמֵּדְנָה	*Hithpahel*	הִתְלַמְּדִי

Tertia persona FUTURI pro Masculino.

יִלְמְדוּ	*Kal*	יִלְמוֹד
יִלָּמְדוּ	*Niphal*	יִלָּמֵד
יְלַמְּדוּ	*Pihel*	יְלַמֵּד

Tertia perſona FUTURI
pro Maſculino.

Pluralis.		Singularis.
יְלֻמְּדוּ	*Puhal*	יְלֻמַּד
יַלְמִידוּ	*Hiphil*	יַלְמִיד
יָלְמְדוּ	*Hophal*	יָלְמַד
יִתְלַמְּדוּ	*Hithpahel*	יִתְלַמֵּד

Eadem perſona pro Fœminino.

תִּלְמוֹדְנָה	*Kal*	תִּלְמוֹד
תִּלָּמֵדְנָה	*Niphal*	תִּלָּמֵד
תְּלַמֵּדְנָה	*Pihel*	תְּלַמֵּד
תְּלֻמַּדְנָה	*Puhal*	תְּלֻמַּד
תַּלְמֵדְנָה	*Hiphil*	תַּלְמִיד
תָּלְמַדְנָה	*Hophal*	תָּלְמַד
תִּתְלַמֵּדְנָה	*Hithpahel*	תִּתְלַמֵּד

Se-

Secunda persona Masculina
FUTURI.

Pluralis.		Singularis.
תִּלְמְדוּ	*Kal*	תִּלְמוֹד
תִּלָּמְדוּ	*Niphal*	תִּלָּמֵד
תְּלַמְּדוּ	*Pihel*	תְּלַמֵּד
תְּלֻמְּדוּ	*Puhal*	תְּלֻמַּד
תַּלְמִידוּ	*Hiphil*	תַּלְמִיד
תָּלְמְדוּ	*Hophal*	תָּלְמַד
תִּתְלַמְּדוּ	*Hithpahel*	תִּתְלַמֵּד

Eadem persona Fœminina.

תִּלְמוֹדְנָה	*Kal*	תִּלְמְדִי
תִּלָּמֵדְנָה	*Niphal*	תִּלָּמְדִי
תְּלַמֵּדְנָה	*Pihel*	תְּלַמְּדִי

Eadem perſona Fœminina.

Pluralis.		Singularis.
תְּלֻמַּדְנָה	*Pubal*	תְּלֻמְּדִי
תַּלְמֵדְנָה	*Hiphil*	תַּלְמִידִי
תָּלְמַדְנָה	*Hophal*	תָּלְמְדִי
תִּתְלַמֵּדְנָה	*Hithpahel*	תִּתְלַמְּדִי

Prima perſona communis.

נִלְמוֹד	*Kal*	אֶלְמוֹד & אֶלְמַד
נִלָּמֵד	*Niphal*	אֶלָּמֵד
נְלַמֵּד	*Pibel*	אֲלַמֵּד
נְלֻמַּד	*Pubal*	אֲלֻמַּד
נַלְמִיד	*Hiphil*	אַלְמִיד
נָלְמַד	*Hophal*	אָלְמַד
נִתְלַמֵּד	*Hithpahel*	אֶתְלַמֵּד

CA-

CAPUT V.

De Verbis Imperfectis, & præcipuè de Defectivis.

I. IMperfecta verba ſunt ea, quæ inter conjugandum unam amittunt literam radicalem. Dividuntur in Defectiva, quæ item literam unam amittunt, cujus in locum *Daghes* impreſſum radicali ſequenti, aut præcedenti, ſubſtituitur; & in Quieſcentia, quæ amiſſam literam vocali longâ compenſant. De iſto quieſcentium genere dicetur infrà; nunc de defectivis agendum eſt.

II. Defectivorum igitur duæ ſunt formæ. Prima eſt eorum, quorum initio deficit נ ut נָתַן *dedit*, נָגַשׁ *ac-*

cessit; ideò vocantur defectiva *Pe*, *Nun*, scilicet prima litera radicalis designata per *Pe*, est *Nun*. Secunda forma est quorum media radicalis reduplicatur, ut גָּלַל *volvit*; vulgò dicuntur Duplicantia *Aiin*, idest duplicantia secundam radicalem, quæ dicitur *Aiin*. Quamvìs hæc verba defectivorum nomen obtineant, non ideò ubique deficiunt, in quibusdam enim certarum conjugationum temporibus perfecta sunt, in aliis verò deficiunt. Quod videre est præsertim in defectivis *Pe*, *Nun*, quorum secunda litera est gutturalis, quia *Daghes* compensativum admittere non possunt, ideò *Nun* retinent, & per omnes ferè conjugationes perfectorum leges servant.

III. Alia est prætereà defectivorum forma, sed nullius est difficultatis; continet ea verba, quorum tertia radicalis

est

eſt ת. Quando igitur duo ת occurrent, ultimum excidet, & ejus defectus compenſabitur per *Daghes* forte ſuperſtiti ת impreſſum, ex: gr: כָּרַת *amputavit*, כָּרַתִּי, כָּרַתְּ, כָּרַתָּ, pro כָּרַתְתִּי, כָּרַתְתְּ, כָּרַתְתָּ. Idem faciendum eſt quando ultima radicalis erit נ, ut in נָתַן *dedit*. Ubi duo נ reperiuntur, unum abjicitur, remanet aliud cum *Daghes* forti.

IV. Advertenda ſunt diligentiſſimè ea verba, quæ initio deficiunt, & in fine quieſcunt, & viciſsìm, quæ in fine quieſcunt, & initio deficiunt, ut verbi gratiâ יָרָה *jecit*, יָרֵא *timuit*. Tunc inter conjugandum ſedulò ſervandæ ſunt regulæ, quæ dantur pro utrâque conjugatione talium defectivorum. Monitos Lectores volo me in his con-

jugationibus ea ſolùm appoſiturum tempora, quæ deficientiæ obnoxia ſunt; cœtera verò, quæ perfecta erunt, prætermiſſurum. Pro paradigmate defectivorum *Pe*, *Nun*, ſcilicèt habentium *Nun* pro primâ radicali, adhibeo verbum נָגַשׁ *acceſſit*.

V. *Conjugatio* Kal *defectivorum* Pe, Nun.

Præteritum *Kal* & duo participia regulariter flectuntur. Sic dicitur נָגַשׁ *acceſſit* נָגַשְׁתָּ *acceſſiſti* &c.

INFINITIVUS.

גֶּשֶׁת

IM-

IMPERATIVUS.

Fœmininum.	Masculinum.	
גְּשִׁי	גַּשׁ	Sing.
גַּשְׁנָה	גְּשׁוּ	Plur.

FUTURUM

Singularis.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
תִּגַּשׁ		יִגַּשׁ	3
תִּגְּשִׁי		תִּגַּשׁ	2
	אֶגַּשׁ		1

Pluralis.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
תִּגַּשְׁנָה		יִגְּשׁוּ	3
תִּגַּשְׁנָה		תִּגְּשׁוּ	2
	נִגַּשׁ		1

De

De Conjugatione Niphal.

VI. PRÆTERITUM

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	Singularis.		
נִגְּשָׁה		נִגַּשׁ	3
נִגַּשְׁתְּ		נִגַּשְׁתָּ	2
	נִגַּשְׁתִּי		1
	Pluralis.		
	נִגְּשׁוּ		3
נִגַּשְׁתֶּן		נִגַּשְׁתֶּם.	2
	נִגַּשְׁנוּ		1

Benoni.

נִגֶּשֶׁת &	נִגָּשָׁה	נִגָּשׁ :	Sing.
נִגָּשׁוֹת		נִגָּשִׁים	Plur.

IN-

INFINITIVUS.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.
	הִנָּגֵשׁ	

IMPERATIVUS.

הִנָּגְשִׁי	הִנָּגֵשׁ	Sing.
הִנָּגֵשְׁנָה	הִנָּגְשׁוּ	Plur.

FUTURUM

Singularis.

תִּנָּגֵשׁ	יִנָּגֵשׁ	3
תִּנָּגְשִׁי	תִּנָּגֵשׁ	2
אֶנָּגֵשׁ		1

Pluralis.

תִּנָּגֵשְׁנָה	יִנָּגְשׁוּ	3
תִּנָּגֵשְׁנָה	תִּנָּגְשׁוּ	2
נִנָּגֵשׁ		1

VII. Conjugationes *Pihel*, *Puhal* & *Hithpahel* regulariter flectuntur. Dicitur enim in *Pihel* נִגֵּשׁ. In *Puhal* נֻגַּשׁ In *Hithpahel* הִתְנַגֵּשׁ:

De Conjugatione Hiphil.

VIII. In Conjugationibus *Hiphil* & *Hophal* deficit semper prima radicalis נ, cujus in locum substituitur *Daghes* sequenti literæ impressum.

PRÆTERITUM

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	Singularis.		
הִגִּישָׁה	.	הִגִּישׁ	3
הִגַּשְׁתְּ		הִגַּשְׁתָּ	2
	הִגַּשְׁתִּי		1

Plu-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	Pluralis.		
	הִגִּישׁוּ		3
הִגַּשְׁתֶּן		הִגַּשְׁתֶּם	2
	הִגַּשְׁנוּ		1

Benoni.

מַגִּישָׁה & מַגֶּשֶׁת	מַגִּישׁ ;	Sing.
מַגִּישׁוֹת	מַגִּישִׁים	Plur.

Puhal.

מֻגָּשָׁה	מֻגָּשׁ	Sing.
מֻגָּשׁוֹת	מֻגָּשִׁים	Plur.

INFINITIVUS.

הַגִּישׁ & הַגֵּשׁ

IM-

IMPERATIVUS.

Sing.	הַגֵּשׁ	הַגִּישִׁי
Plur.	הַגִּישׁוּ	הַגֵּשְׁנָה

F U T U R U M

Singularis.

3	יַגִּישׁ	תַּגִּישׁ
2	תַּגִּישׁ	תַּגִּישִׁי
1	אַגִּישׁ	

Pluralis.

3	יַגִּישׁוּ	תַּגֵּשְׁנָה
2	תַּגִּישׁוּ	תַּגֵּשְׁנָה
1	נַגִּישׁ	

De

De Conjugatione Hophal.

PRÆTERITUM

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	Singularis.		
הֻגְּשָׁה		הֻגַּשׁ	3
הֻגַּשְׁתְּ		הֻגַּשְׁתָּ	2
	הֻגַּשְׁתִּי		1
	Pluralis.		
	הֻגְּשׁוּ		3
הֻגַּשְׁתֶּן		הֻגַּשְׁתֶּם	2
	הֻגַּשְׁנוּ		1

Benoni.

הֻגָּשׁ , הֻגָּשִׁים ; הֻגָּשָׁה , הֻגָּשׁוֹת

IN-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	

INFINITIVUS.

הֻגַּשׁ

Deest IMPERATIVUS.

FUTURUM

Singularis.

Fœmininum	Commune	Masculinum	
תֻּגַּשׁ		יֻגַּשׁ	3
תֻּגְּשִׁי		תֻּגַּשׁ	2
	אֻגַּשׁ		1

Pluralis.

Fœmininum	Commune	Masculinum	
תֻּגַּשְׁנָה		יֻגְּשׁוּ	3
תֻּגַּשְׁנָה		תֻּגְּשׁוּ	2
	נֻגַּשׁ		1

X. Eumdem imitantur conjugandi modum verba יָקַף *circuivit*, יָנַח *di-*

dimisit , לָקַח *accepit* . Quia ultimum frequentissimum est, ea tempora apponam in quibus deficit.

In conjugatione *Kal* duo *Participia Benoni* & *Pahul* sunt perfecta. Præteritum etiam regulariter flectitur; bis tamen reperitur קָח *accepit*, pro לָקַח Ezech. 17. 5. & קָחָם *accepit eos* cum affixo. Oseæ 11. 3.

Conjugatio Kal.

&c. לָקַח *accepit*.

INFINITIVUS.

קַחַת & קְחַת & לָקוֹחַ

IMPERATIVUS.

Fœmininum. Masculinum.

קַחְנָה , קְחִי : קְחוּ , קַח vel לְקַח

F EU-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	FUTURUM		
	Singularis.		
תִּקַּח		יִקַּח	3
תִּקְחִי		תִּקַּח	2
	אֶקַּח		1
	Pluralis.		
תִּקַּחְנָה		יִקְחוּ	3
תִּקַּחְנָה		תִּקְחוּ	2
	נִקַּח		1

Sœpè futurum iſtud reperitur abſque *Daghes*, quod etiam accidit aliis verbis defectivis *Pe*, *Nun*. In reliquis conjugationibus לָקַח perfectum eſt; legitur tamen יֻקַּח *accipietur*, ex futuro *Hophal* pro יֻלְקַח.

CAPUT VI.

De Conjugationibus defectivorum in secundâ radicali, seu de duplicantibus Aiin.

I. ALterum defectivorum genus est verborum, quæ secundam radicalem geminant, ut סָבַב *ambivit*, גָּלַל *volvit*. Hujusmodi verba sœpe perfecta manent, & integra. Euphoniæ tamen gratiâ frequentiùs ultima radicis litera tollitur, undè monosyllaba fit vox, ut סַב *circuivit*. גַּל *volvit*. Defectus literæ abjectæ compensatur per *Daghes* forte secundæ radi-

cali impreſſum quando vox creſcit; in monoſyllabâ enim voce *Daghes* forte non ſentitur, ac proindè ſuperfluum eſt.

Conjugatio Kal.

II. PRÆTERITUM

Fœmininum.	Commune.	Maſculinum.	
	Singularis.		
סַבָּה		סַב	3
סַבּוֹת		סַבּוֹתָ	2
	סַבּוֹתִי		1
	Pluralis.		
	סַבּוּ		3
סַבּוֹתֶן		סַבּוֹתֶם	2
	סַבּוֹנוּ		1

Participium *Benoni* סוֹבֵב & *Pahul* סָבוּב perfecta ſunt.

IN-

Fœmininum. Commune. Masculinum.

INFINITIVUS.

סוֹב

IMPERATIVUS.

סוֹב , סוֹבּוּ ; סוֹבִי , סֻבֶּינָה

FUTURUM

Singularis.

	Masculinum	Fœmininum
3	יָסוֹב	תָּסוֹב
2	תָּסוֹב	תָּסוֹבִי
1	אָסוֹב	

Pluralis.

	Masculinum	Fœmininum
3	יָסוֹבּוּ	תְּסֻבֶּינָה
2	תָּסוֹבּוּ	תְּסֻבֶּינָה
1	נָסוֹב	

Conjugatio Niphal.

III. In hâc conjugatione, tertia præteriti habet interdùm *Chiric* præsertìm in verbis, quorum prima litera est ח, ut נִחַת *confractus est*. Sub primâ radicali est *Cametz*, aut *Tzere*, vel *Cholem*. Futurum terminatur etiam in *Cholem*, & aliquando accipit *Tzere* sub literis formativis, ut אֵקַל *despiciar*, יֵחַל *polluetur*, sine *Daghes*.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
III.	PRÆTERITUM *Niphal*.		
	Singularis.		
נָסַבָּה		נָסַב	3
נְסַבּוֹת		נְסַבּוֹתָ	2
	נְסַבּוֹתִי		1

Plu-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	Pluralis.		
	נָסַבּוּ		3
נְסַבּוֹתֶן		נְסַבּוֹתֶם	2
	נְסַבּוֹנוּ		1

Benoni.

נָסָב ׳ נְסַבִּים ׃ נְסַבָּה׳ נְסַבּוֹת

INFINITIVUS.

הִסַּב vel הִסּוֹב & הִסָּב

IMPERATIVUS.

הִסַּבִּי ׃ הִסּוֹב & הִסַּב Sing.

הִסַּבֶּינָה הִסַּבּוּ Plur.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	FUTURUM		
	Singularis.		
תִּסַּב		יִסַּב	3
תִּסַּבִּי		תִּסַּב	2
	אֶסַּב		1
	Pluralis.		
תִּסַּבֶּינָה		יִסַּבּוּ	3
תִּסַּבֶּינָה		תִּסַּבּוּ	2
	נִסַּב		1

VI. In conjugatione *Pihel*, item in *Puhal* & *Hithpahel*, hæc defectiva plerumque regulariter flectuntur. At sœpe loco *Daghes* & *Chiric* assumunt *Cholem*. Alia quædam primam radicalem geminant, ut à גָּלַל *volvit* fit, גִּלְגַּל

de-

devolvit, & tunc à perfectorum regulis vix diſcedunt.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
סוֹבְבָה		סוֹבֵב	3
סוֹבַבְתְּ		סוֹבַבְתָּ	2
	&c. סוֹבַבְתִּי		1

Conjugatio Pihel.

PRÆTERITUM

Singularis.

Benoni.

מְסוֹבֵב, מְסוֹבְבִים : מְסוֹבְבָה
מְסוֹבְבוֹת

Pahul.

מְסוֹבָב, מְסוֹבָבִים : מְסוֹבָבָה
מְסוֹבָבוֹת

IN-

Fœmininum. Commune. Masculinum.

INFINITIVUS.

סוֹבֵב

IMPERATIVUS.

סוֹבֵב , סוֹבְבוּ ; סוֹבְבִי , סוֹבֵבְנָה

FUTURUM

Singularis.

תְּסוֹבֵב		יְסוֹבֵב	3
תְּסוֹבְבִי		תְּסוֹבֵב	2
	אֲסוֹבֵב		1

Pluralis.

&c. תְּסוֹבֵבְנָה		יְסוֹבְבוּ	3

Con-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Conjugatio Puhal.

V. PRÆTERITUM

Singularis.

סוֹבְבָה		סוֹבַב	3
סוֹבַבְתְּ		סוֹבַבְתָּ	2
	&c. סוֹבַבְתִּי		1

INFINITIVUS:

סוֹבַב

Deeſt IMPERATIVUS.

FUTURUM.

&c. תְּסוֹבַב	יְסוֹבַב	3

Fœmininum.	Commune.	Musculinum.	

Conjugatio Hiphil.

VI. PRÆTERITUM.

הֵסֵבָּה		הֵסֵב	3
הֲסִיבּוֹת		הֲסִיבּוֹתָ	2
	הֲסִיבּוֹתִי		1

Pluralis.

	הֵסֵבּוּ		3
הֲסִיבּוֹתֶן		הֲסִיבּוֹתֶם	2
	הֲסִיבּוֹנוּ		1

PARTICIPIUM

Benoni.

מֵסֵב, מְסִיבִּים׃ מְסִיבָּה, מְסִיבּוֹת

PAR-

Fœmininum. Commune. Masculinum.

PARTICIPIUM *Pahul*.

מוּסָב, מוּסָבִּים ; מוּסַבָּה

מוּסַבּוֹת

INFINITIVUS.

הָסֵב & הָסֵב

IMPERATIVUS.

הָסֵב, הָסֵבּוּ ; הֲסֵבִּי, הֲסְבֶּינָה

FUTURUM.

Singularis.

תָּסֵב	יָסֵב	3
תָּסֵבִּי	תָּסֵב	2
	אָסֵב	1

Pluralis.

&c. תְּסִבֶּינָה	יָסֵבּוּ	3

Con-

Fœmininum. Commune. Masculinum.

Conjugatio Hophal.

VII. PRÆTERITUM

Singularis.

הוּסַבָּה	הוּסַב	3
הוּסַבּוֹת	הוּסַבּוֹתָ	2
	&c. הוּסַבּוֹתִי	1

Benoni.

הוּסַב׳הוּסַבִּים׃ הוּסַבָּה׳הוּסַבּוֹת

INFINITIVUS.

הוּסֵב

FUTURUM

Singularis.

תּוּסַב	יוּסַב	3
תּוּסַבִּי	תּוּסַב	2
	אוּסַב	1

Plu-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Pluralis.

&c. תּוּסַבֶּינָה יוּסַבּוּ 3

De Conjugatione Hithpahel.

VIII. Conjugatio *Hitpahel* ad formam *Pihel* ſupraſcriptam ſimpliciter aſſumit הִת. Fit in verbo סָבַב tranſpoſitio primæ radicalis, & characteriſticæ ת, quia ס eſt litera ſibilans.

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PRÆTERITUM

Singularis.

הִסְתּוֹבְבָה הִסְתּוֹבֵב 3

הִסְתּוֹבַבְתְּ הִסְתּוֹבַבְתָּ 2

הִסְתּוֹבַבְתִּי 1

Reliqua ut in *Pihel*.

CA-

CAPUT VII.

De Conjugationibus Quieſcentium Pe, Jod.

I. QUieſcentia dicuntur illa verba, quia prima eorum litera eſt *Jod* quieſcens. Hanc literam, ubi anomala ſunt, vel abjiciunt, vel in *Vau* convertunt. Quædam pauca excipiuntur, quæ literam *Jod* abjectam per *Daghes* compenſant, ea ſunt. יָצַק *fudit*, יָצַר *formavit*, יָצַת *accendit*, יָקַף *ambivit*, יָנַח *ſtatuit*, יָצַב *ſtetit*, יָצַג *conſtituit*, יָצַע *ſtravit*.

II. In hac conjugatione, Infinitivus habet duplex *Patach*. ſi media litera gut-

gutturalis ſit: ut דַּעַת *cognoſcere* ab יָדַע *cognovit*. Imperativus quandoque habet *Patach* in iis præſertìm verbis, quorum tertia gutturalis eſt, ut דַּע *cognoſce*, ab יָדַע. pl. דְּעוּ *cognoſcite*; in fœminino דְּעִי, דַּעְנָה. Cum ה paragogico, ab initio mutat *Tzere* & *Patach* in *Sceva*, ut רְדָה *deſcende*, ab יָרַד *deſcendit*.

III. Futurum ſæpè habet *Jod* radicale vel expreſſum, ut יִירַשׁ *poſſidebit*: vel ſuppreſſum in *Chiric*, ut אִישַׁן *dormiam*. Quando *Jod* reſolvitur in *Chirich*, tunc ſub ultimâ ſillabâ loco *Tzere* eſt *Patach*. Illud *Tzere* corripitur in *Segol* ſi auferatur accentus, aut ad penultimam retrahatur ut וַיֵּשֶׁב *& habitabit*.

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

IV. *Conjugatio* Kal.

&c. יָשְׁבָה , &c. יָשַׁבְתָּ , יָשַׁב

PARTICIPIUM
Benoni .

יוֹשֵׁב , יִם ; יוֹשְׁבָה & יוֹשֶׁבֶת , וֹת

PARTICIPIUM .
Pahul .

יָשׁוּב , יְשׁוּבִים ; יְשׁוּבָה , יְשׁוּבוֹת

INFINITIVUS.

שֶׁבֶת

IMPERATIVUS.

שֵׁב , שְׁבוּ ; שְׁבִי , שֵׁבְנָה

FU-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum,	

FUTURUM

Singularis.

Fœmininum	Commune	Masculinum	
תֵּשֵׁב		יֵשֵׁב	3
תֵּשְׁבִי		תֵּשֵׁב	2
	&c. אֵשֵׁב		1

V. *Conjugatio* Niphal.

PRÆTERITUM

Singularis.

נוֹשַׁב, נוֹשַׁבְתָּ · נוֹשְׁבָה &c.

PARTICIPIUM

Benoni.

נוֹשָׁב, ִים : נוֹשָׁבָה & נוֹשֶׁבֶת, וֹת

Fœmininum. Commune. Masculinum.

INFINITIVUS:

הוּשֵׁב

IMPERATIVUS:

הוּשֵׁב, הוּשְׁבוּ: הוּשְׁבִי, הוּשֵׁבְנָה

FUTURUM

Singularis.

יוּשֵׁב; תּוּשֵׁב: תּוּשֵׁב, תּוּשְׁבִי

אוּשֵׁב; &c.

VII. Conjugationes *Pihel* & *Puhal* regulariter flectuntur. Dicitur enim יִשֵּׁב in Præterito *Pihel*. In Futuro יְיַשֵּׁב. In Participio *Benoni* מְיַשֵּׁב. In Præterito conjugationis *Puhal* יֻשַּׁב.

De

De Conjugatione Hiphil.

VIII. Conjugationis *Hiphil* anomalia est in radicali *Jod*, quæ mutatur in *Cholem*. Quædam verba retinent *Jod*, sed quiescens in *Tzere*, ut הֵיטִיב *benefecit*. Futurum etiam sæpè desinit in *Tzere*.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	

PRÆTERITUM
Hiphil.

Singularis.

הוֹשִׁיבָה		הוֹשִׁיב	3
הוֹשַׁבְתְּ		הוֹשַׁבְתָּ	2
	&c. הוֹשַׁבְתִּי		1

PARTICIPIUM *Benoni*.

מוֹשִׁיבָה, ־וֹת   מוֹשִׁיב, ־ִים ׃

Fœmininum. Commune. Masculinum.

PARTICIPIUM *Pahul*.

מוּשָׁב, יִם ׃ מוּשָׁבָה, וֹת

INFINITIVUS.

הוֹשִׁיב & הוֹשֵׁב

IMPERATIVUS.

הוֹשִׁיב, הוֹשִׁיבוּ ׃ הוֹשִׁיבִי
הוֹשֵׁבְנָה ׃

FUTURUM
Singularis.

יוֹשִׁיב, תּוֹשִׁיב ׃ תּוֹשִׁיב, תּוֹשִׁיבִי
אוֹשִׁיב

Plu-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

Pluralis.

יוֹשִׁיבוּ, תּוֹשִׁיבוּ: תּוֹשֵׁבְנָה

נוֹשִׁיב,

Conjugatio Hophal.

IX. In hâc conjugatione litera *Jod* commutatur in *Sciurek*.

PRÆTERITUM

Fœmininum. Maſculinum.

הוּשַׁב, הוּשַׁבְתָּ: הוּשְׁבָה &c.

INFINITIVUS.

הוּשַׁב

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

FUTURUM.

Singularis.

יוֹשַׁב , תּוֹשַׁב ; תּוֹשַׁב , תּוֹשְׁבִי

אוֹשַׁב , &c.

De Conjugatione Hithpahel.

X. Conjugatio *Hitpahel* à norma perfectorum non diſcedit; dicitur enim הִתְיַשַּׁבְתָּ , הִתְיַשֵּׁב &c. Tria excipiuntur verba, quæ mutant *Jod* in *Vau*. Ea ſunt יָסַר *erudivit*, quod facit הִתְוַסֵּר ; יָדַע *cognovit*, & habet הִתְוַדַּע ; יָכַח *arguit*, unde הִתְוַכַּח. Reperitur ſemel נִוַּסְּרוּ *erudientur*.

Ezech.

Ezech. 23. 48. pro נִתְוַסְּרוּ formâ mixtâ ex *Hithpahel* & *Niphal*.

CAPUT VIII.

De Quieſcentibus Aiin, Vau, *vel* Jod.

I. JUnguntur ſimul in hâc conjugatione duæ Quieſcentium formæ, verba ſcilicèt, quorum ſecunda radicalis eſt *Jod* vel *Vau*, quia idem eſt omninò conjugandi modus. Horum irregularitas perpetua eſt in mediâ radicali, quæ vel quieſcit, vel abjicitur. Notandum eſt in hâc verborum formâ radicem ab Infinitivo, non à Præterito eſſe deſumendam. Infinitivus enim קוּם *ſurgere* tres habet radicales, Præteritum verò tantùm habet duas; ut

ut קָם *surrexit*. Alia est etiam punctorum forma, scilicèt in *Tzere*, ut מֵת *mortuus est*; Alia habent *Cholem*, ut אוֹר *illucere*: בּוֹשׁ *erubescere*. Quæ terminantur per ת illud abjiciunt, quando aliud ת occurrit, ut à מֵת *mortuus est*; in secundâ personâ Præteriti dicitur מַתָּ non מַתְתָּ.

II. Non omnia tamen verba quorum radicalis media est *Vau* aut *Jod*, debent ad hanc Quiescentium formam referri; quædam enim pauca excipiuntur, quæ plerumque in ה desinunt; in eis enim media radicalis pronuntiatur, ut קָוָה *expectavit*, הָיָה *fuit*, sic etiam אָיַב *inimicatus est*. גָוַע *expiravit*; & si quæ his similia.

Pro utrâque supradictâ formâ unum dum-

dumtaxat paradigma appono verbum קוּם *surgere*.

III. *Conjugatio* Kal.

PRÆTERITUM

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	Singularis.		
קָמָה		קָם	3
קַמְתְּ		קַמְתָּ	2
	&c. קַמְתִּי		1

PARTICIPIUM
Benoni.

קָם, קָמִים : קָמָה, קָמוֹת

PARTICIPIUM *Pahul*.

קוּם, קוּמִים : קוּמָה, קוּמוֹת

IN-

Fœmininum. Commune. Masculinum.

INFINITIVUS.

קוּם

IMPERATIVUS.

קוּם, קוּמוּ: קוּמִי, קוּמְנָה

FUTURUM

Singularis.

3 יָקוּם תָּקוּם

2 תָּקוּם תָּקוּמִי

1 אָקוּם &c.

De Conjugatione Niphal.

IV. Conjugationis hujus anomalia eſt in mediâ radicali, quæ ſemper habet *Cholem* loco *Sciurech*: præterea ſub literâ נ characteriſticâ eſt *Camets*; aliquando tamen reperitur *Tzere*.

PRÆ-

Fœmininum. Commune. Musculinum.

PRÆTERITUM

Singularis.

Fœmininum	Masculinum	
נָקוֹמָה	נָקוֹם	3
נְקוּמוֹת	נְקוּמוֹתָ	2
&c.	נְקוּמוֹתִי	1

Benoni:

נָקוֹם, נְקוֹמִים: נְקוֹמָה, נְקוֹמוֹת

INFINITIVUS.

הִקּוֹם

IMPERATIVUS.

הִקּוֹם, הִקּוֹמוּ: הִקּוֹמִי, הִקּוֹמְנָה

FU-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
		FUTURUM	
		Singularis.	
תָּקוּם		יָקוּם	3
תָּקוּמִי		תָּקוּם	2
	&c. אָקוּם		1

De Conjugatione Pihel.

V. Conjugatio *Pihel* anomaliam habet in ſecundâ radicali, quæ quieſcit in *Cholem*; geminatur ultima, quia *Vau* non poteſt accipere *Daghes* forte quod eſt characteriſticum conjugationis.

Forma eadem eſt cum verbis geminantibus ſecundam radicalem; ſed ratio formationis diverſa eſt. Nam in Geminantibus ſecundam, litera geminata radicalis eſt; in Quieſcentibus verò *Aiin*, *Vau*, duplicata litera ad conjugatio-

tionis formam pertinet, non ad radicem.

VI. Fiunt ex hâc Quiescentium formâ verba quatuor literarum hoc modo. Prima & tertia geminantur, media verò ejicitur; exempli gratiâ כִּלְכֵּל *sustentavit* à כּוּל *capere*. Sunt etiam nonnulla, quæ flectuntur in *Pihel* more perfectorum, ut חִיֵּב *reum fecit* à חוּב *debitor*. קִיֵּם *stabilivit* à קוּם.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	PRÆTERITUM *Pihel*.		
	Singularis.		
קוֹמְמָה		קוֹמֵם	3
קוֹמַמְתְּ		קוֹמַמְתָּ	2
	&c, קוֹמַמְתִּי		1

PAR-

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PARTICIPIUM
Benoni.

מְקוֹמֵם, ־ִים: מְקוֹמְמָה &
מְקוֹמֶמֶת, ־וֹת

PARTICIPIUM
Pahul.

מְקוֹמָם, ־ִים: מְקוֹמָמָה, ־וֹת

INFINITIVUS.

קוֹמֵם

IMPERATIVUS.

קוֹמֵם, קוֹמְמוּ: קוֹמְמִי
קוֹמֵמְנָה;

FU-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	

FUTURUM

Singularis.

תְּקוֹמֵם		יְקוֹמֵם	3
תְּקוֹמְמִי		תְּקוֹמֵם	2
	&c. אֲקוֹמֵם		1

VII. *Conjugatio* Puhal.

PRÆTERITUM

Singularis.

קוֹמַם, קוֹמַמְתָּ : קוֹמְמָה &c.

INFINITIVUS.

קוֹמֵם

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
	FUTURUM		
	Singularis.		
תְּקוֹמֵם		יְקוֹמֵם	3
תְּקוֹמְמִי		תְּקוֹמֵם	2
	אֲקוֹמֵם		
	Pluralis.		
&c. תְּקוֹמֵמְנָה		יְקוֹמְמוּ	

De Conjugatione Hiphil.

VIII. Anomalia hujus conjugationis eſt in mediâ radicali, aut ejectâ, aut in *Jod* commutatâ. Characteriſtica ה habet ſub ſe vocalem longam, quia præponitur voci monoſyllabæ.

Participium *Benoni* ſœpè habet *Tzere* loco *Chiric*, quod etiam interdùm Futuro contingit.

PRÆ-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	

PRÆTERITUM
Hiphil.

Singularis.

הֵקִימָה		הֵקִים	3
הֵקַמְתְּ		הֵקַמְתָּ	2
	&c.	הֵקַמְתִּי	1

Eſt alia hujus Præteriti forma.

Idem PRÆTERITUM

Singularis.

הֵקִימָה		הֵקִים	3
הֲקִימוֹת		הֲקִימוֹתָ	2
	&c.	הֲקִימוֹתִי	1

PARTICIPIUM *Benoni*.

מֵקִים , יִם ; מְקִימָה , מְקִימוֹת

Fœmininum. Commune. Masculinum.

PARTICIPIUM
Pabul.

מוּקָם , יִם ׃ מוּקָמָה , מוּקָמוֹת

INFINITIVUS.

הָקִים vel הָקֵם

IMPERATIVUS.

הָקֵם , הָקִימוּ ׃ הָקִימִי , הָקֵמְנָה

FUTURUM.

Singularis.

יָקִים , תָּקִים ׃ תָּקִים , תָּקִימִי
&c. אָקִים ,

IX. *Con-*

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	

IX. *Conjugatio* Hophal.

PRÆTERITUM
Singularis.

Fœmininum	Commune	Masculinum	
הוּקְמָה		הוּקַם	3
הוּקַמְתְּ		הוּקַמְתָּ	2
	הוּקַמְתִּי &c.		1

INFINITIVUS.

הוּקֵם & הוּקַם

FUTURUM
Singularis.

Fœmininum	Commune	Masculinum	
תּוּקַם		יוּקַם	3
תּוּקְמִי		תּוּקַם	2
	אוּקַם		1

Fœmininum. Commune. Masculinum.

Pluralis.

יוּקְמוּ &c. תּוּקַמְנָה

De Conjugatione Hithpahel.

X. Conjugatio *Hithpahel* addit literas characteristicas הִתְ conjugationi *Pihel* unde fit.

Fœmininum. Commune. Masculinum.

PRÆTERITUM

הִתְקוֹמֵם הִתְקוֹמְמָה

הִתְקוֹמַמְתָּ &c.

Benoni.

מִתְקוֹמֵם &c.

Cœ-

Cœtera tempora ob facilitatem omitto. Eſt & altera forma ut הִתְקַיֵּם *ſe ipſe confirmavit, conſtituit.* הִצְטַיֵּר *in viaticum ſumpſit* à צוּד *venatus eſt*; in qua voce ט ponitur poſt צ pro ת, ut ſupra diximus agendo de perfectis.

CAPUT IX.

De Quieſcentibus literâ radicali Aleph.

I. HÆc verba dicuntur Quieſcentia *Lamed*, *Aleph*, eorum anomalia eſt in א, quæ ut plurimùm quieſcit in vocali longâ. Non multùm iſta Quieſcentium forma à perfectorum regulis diſcedit. Duplex eſt Præteriti forma; altera in ָ & ֵ ut מָלֵא *im-*

plevit ; alia cum duplice *Cametz*, ut in מָצָא *invenit* . Nonnunquam inter conjugandum hæc verba amittunt א, aliquando etiam flectuntur ut Quiescentia *Lamed*, *He* , de quibus infrà .

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

II. *Conjugatio* Kal .

PRÆTERITUM

Singularis .

Fœmininum	Commune	Masculinum	
מָצְאָה		מָצָא	3
מָצָאת		מָצָאתָ	2
	&c. מָצָאתִי		1

PARTICIPIUM

Benoni .

מוֹצֵא, יִם; מוֹצְאָה, מוֹצְאוֹת

PAR-

Fœmininum. Commune. Masculinum.

PARTICIPIUM

Pahul.

מָצוּא ,ים ׃ מְצוּאָה , מְצוּאוֹת

INFINITIVUS.

מָצוֹא & מְצוֹא vel מְצוֹאת

IMPERATIVUS:

מְצָא , מִצְאוּ ׃ מִצְאִי , מְצֶאנָה

FUTURUM

Singularis.

יִמְצָא , תִּמְצָא ׃ תִּמְצָא , תִּמְצְאִי

אֶמְצָא ,

III. *Con-*

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
נִמְצְאָה		נִמְצָא	3
נִמְצֵאת		נִמְצֵאתָ	2
	&c. נִמְצֵאתִי		1

Conjugatio Niphal.

PRÆTERITUM
Singularis.

Benoni:

נִמְצָא , נִמְצָאִים ; נִמְצָאָה
נִמְצָאוֹת

INFINITIVUS.

הִמָּצֵא

Fœmininum. Commune. Masculinum.

IMPERATIVUS.

הִמָּצֵא, הִמָּצְאוּ הִמָּצְאִי
הִמָּצֶאנָה

FUTURUM

3 יִמָּצֵא, תִּמָּצֵא: תִּמָּצֵא, תִּמָּצְאִי
אֶמָּצֵא &c.

IV. *Conjugatio* Pihel.

PRÆTERITUM
Singularis.

מִצֵּא, מִצֵּאתָ: מִצְּאָה, מִצֵּאת
מִצֵּאתִי, &c.

Benoni.

מְמַצֵּא, יִם מְמַצְּאָה, וֹת.

Pa-

Fœmininum. Commune. Masculinum.

Pahul.

מְמֻצָּא, יִם ; מְמֻצָּאָה, וֹת

INFINITIVUS.

מַצֵּא & מַצּוֹאת

IMPERATIVUS.

מַצֵּא , מַצְּאוּ ; מַצְּאִי , מַצֶּאנָה

FUTURUM

3 יְמַצֵּא תְּמַצֵּא &c.

V. *Conjugatio* Puhal.

Puncto Kibbuts differt à præcedenti.

PRÆTERITUM

Singularis.

3 מֻצָּא מֻצְּאָה &c.

Be-

Fœmininum. Commune. Masculinum.

Benoni.

מְצֻאָה, ות : מְצֻא, ים :

INFINITIVUS.

מְצוֹאת & מְצוֹא

FUTURUM

&c. תְּמֻצָּא יְמֻצָּא

Fœmininum. Commune. Masculinum.

Conjugatio Hiphil.

PRÆTERITUM.

3 הִמְצִיאָה הִמְצִיא

2 הִמְצֵאת הִמְצֵאתָ

1 הִמְצֵאתִי

Pa-

Fœmininum. Commune. Muſculinum.

Pahul. — *Benoni.*

מְמֻצָּא &c. — מַמְצִיא &c.

INFINITIVUS:

הַמְצֵא vel הַמְצִיא

IMPERATIVUS.

הַמְצֵא , הַמְצִיאוּ ; הַמְצִיאִי
הַמְצֶאנָה ,

FUTURUM.

3 יַמְצִיא — תַּמְצִיא &c.
אַמְצִיא

VI. *Con-*

Fœmininum. Commune. Masculinum.

VI. *Conjugatio* Hophal.

PRÆTERITUM.

3	הֳמְצָא	הֳמְצְאָה
2	הֳמְצֵאתָ	הֳמְצֵאת
1	הֳמְצֵאתִי &c.	

Benoni.

הֳמְצָא, ִים &c.

INFINITIVUS.

הֳמְצוֹאת vel הֳמְצֵא

FUTURUM.

3	יֳמְצָא,	תֳּמְצָא ;	תֳּמְצָא
	אֳמְצָא ,	&c.	תֳּמְצְאִי

VII. *Con-*

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
הִתְמַצְּאָה		הִתְמַצֵּא	3
&c.		הִתְמַצֵּאתָ	2

VII. *Conjugatio* Hithpahel.

PRÆTERITUM.

Benoni.

&c. מִתְמַצֵּא

INFINITIVUS.

הִתְמַצֵּא

IMPERATIVUS.

הִתְמַצֵּא, הִתְמַצְּאוּ ; הִתְמַצְּאִי

הִתְמַצֶּאנָה

FUTURUM.

&c. תִּתְמַצֵּא יִתְמַצֵּא 3

CAPUT X.

De Quiescentibus tertiâ radicali ה.

I. AD hunc Heteroclitorum ordinem referuntur verba omnia, quorum ultima radicalis est ה. Horum anomalia est triplex per omnes Conjugationes. Primò enim ה quiescit: secundò abjicitur: tertiò in aliam literam commutatur.

II. Singula tempora propriam habent terminationem à perfectorum regulis discrepantem. Prima Præteriti vox semper desinit in *Camets* in quâlibet conjugatione: Participia habent *Segol*, excepto *Pahul* in conjugatione *Kal*, quod habet *Jod*. Infinitivus assu-

mit *Cholem*, vel וֹת. Gerundia cum literis ב, כ, ל, מ admittunt ſolam terminationem וֹת. Imperativus poſtulat *Tzere*. Futurum verò *Segol*. Interdùm hæc *verba* formam aſſumunt Quieſcentium *Pe*, *Aleph*.

III. Quatuor verba, quæ habent *Mappic* in ultimâ radicali ה, ſequuntur perfectorum normam; ea ſunt גָּבַהּ *exaltavit ſe*, כָּמַהּ *concupivit*, נָגַהּ *ſplenduit*, תָּמַהּ *admiratus eſt*. Paradigma pro Quieſcentibus *Lamed*, *He* erit verbum מָנָה *numeravit*, vel *ſupputavit*.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	

IV. *Conjugatio* Kal.

PRÆTERITUM

Singularis.

Fœmininum	Commune	Masculinum	
מָנְתָה		מָנָה	3
מָנִית		מָנִיתָ	2
	מָנִיתִי		1

Pluralis.

Fœmininum	Commune	Masculinum	
	מָנוּ		3
מְנִיתֶן		מְנִיתֶם	2
	מָנִינוּ		1

Benoni.

מוֹנֶה, מוֹנִים: מוֹנָה, מוֹנוֹת

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

PARTICIPIUM *Pahul*.

מְנוּיוֹת ,מְנוּיָה ׃ מְנוּיִם ,מָנוּי

INFINITIVUS.

מָנוֹה & מָנוֹת vel מְנוֹת

IMPERATIVUS.

מְנֵה ,מְנוּ ׃ מְנִי ,מְנֶינָה

FUTURUM.

3	יִמְנֶה	תִּמְנֶה
2	תִּמְנֶה	תִּמְנִי
1	אֶמְנֶה	

Pluralis.

3	יִמְנוּ	תִּמְנֶינָה
2	תִּמְנוּ	תִּמְנֶינָה
1	נִמְנֶה	

V. In

V. In Futuro Conjugationis *Kal* variantur puncta maximè propter gutturales, dicitur enim ab עָלָה *aſcendit*, in primâ Futuri אֶעֱלֶה *aſcendam*, in tertiâ יַעֲלֶה.

Sedulò etiam eſt notandum in Futuro abjici ſœpiſſimè literam ה. Primò enim dicitur וַיִּקֶן *& poſſedit*, quod accidit præſertìm ſi *Vau* converſivum præfigatur, & tunc *Segol* ſecundæ radicalis ad primam retrahitur, & literæ איתן Futuri formativæ aſſumunt *Chiric* vel *Tzere*, ut תֵּפֶן *reſpicies*. Sed ſi prima vel ſecunda radicis litera eſt gutturalis, loco illius *Segol* quod retrahitur ad primam, ponitur *Patach*, ut וַיִּחַן *& caſtrametatus eſt*. Interdùm duplex *Patach* reperitur, ut וָאַעַן *& reſpondi*

pro וַאֲעַנֶה, & aliquando illud *Patach* transit in *Camets*, ut וַיָּחַל & *ægrotavit*.

Secundò tùm ponuntur duo *Sceva* sub duabus radicalibus, quæ remanent, quando secunda radicis litera est una ex בנרטכפת, ut יֵרְדְּ *dominabitur*; וַתֵּבְךְּ & *flevit*, וַיֵּשְׁתְּ & *bibit*. Quod contingit voci וַיֵּרְא, & *vidit* à רָאָה. Tertiò ex verbo הָיָה *fuit*, dicitur in Futuro אֱהִי pro אֶהְיֶה *ero*. sic in aliis personis תְּהִי *eris*, יְהִי *erit*. Quartò verba, quæ incipiunt à נ unicam tantùm servant radicalem תֵּט pro תִּטֶּה *inclinabit* à נָטָה *inclinavit*; יֵז pro יִזֶּה à נָזָה *aspersit*,

וַיַּךְ

וַיַּךְ & *percutiet* à נָכָה *percussit*.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	

VI. *Conjugatio* Niphal.

PRÆTERITUM

Fœmininum	Commune	Masculinum	
נִמְנְתָה		נִמְנָה	3
נִמְנֵית		נִמְנֵיתָ	2
	נִמְנֵיתִי		1

Pluralis.

Fœmininum	Commune	Masculinum	
	נִמְנוּ		3
נִמְנֵיתֶן		נִמְנֵיתֶם	2
	נִמְנֵינוּ		1

PARTICIPIUM

Benoni.

נִמְנֶה , ־ִים ; נִמְנָה , ־וֹת .

Fœmininum. Commune. Musculinum.

INFINITIVUS.

הִמָּנֵה , הִמָּנוֹה , הִמָּנוֹת

IMPERATIVUS.

הִמָּנֵה, הִמָּנוּ ; הִמָּנִי , הִמָּנֶינָה ·

FUTURUM.

Singularis.

יִמָּנֶה; תִּמָּנֶה ; תִּמָּנֶה , תִּמָּנִי

אֶמָּנֶה ,

Pluralis :

יִמָּנוּ , תִּמָּנוּ ; תִּמָּנֶינָה

נִמָּנֶה ,

VII. *Con-*

VII. *Conjugatio* Pihel.

PRÆTERITUM

Singularis.

מִנָּה, מִנֵּיתָ ׃ מִנְּתָה, מִנֵּית

מִנֵּיתִי &c.

PARTICIPIUM

Benoni.

מְמַנֶּה, יִם ׃ מְמַנָּה, וֹת

PARTICIPIUM

Pahul.

מְמֻנֶּה, יִם ׃ מְמֻנָּה, וֹת

INFINITIVUS.

מַנֵּה, מַנּוֹה, מַנּוֹת

Fœmininum. Commune. Masculinum.

IMPERATIVUS.

מַנֶּה , מַנּוּ ׃ מַנִּי , מַנֶּינָה

FUTURUM

Singularis.

יְמַנֶּה , תְּמַנֶּה ׃ תְּמַנֶּה , תְּמַנִּי
אֲמַנֶּה

Pluralis.

יְמַנּוּ , תְּמַנּוּ ׃ תְּמַנֶּינָה
, נְמַנֶּה

VIII. *Conjugatio* Puhal.

PRÆTERITUM

מֻנָּה , מֻנֵּיתָ ׃ מֻנְּתָה , מֻנֵּית
, מֻנֵּיתִי &c.

IN-

Fœmininum. Commune. Masculinum.

INFINITIVUS.

מֻנּוֹת ، מֻנּוֹה

FUTURUM

יְמֻנֶּה ، תְּמֻנֶּה ؛ תְּמֻנֶּה ، תְּמֻנִּי

، אֲמֻנֶּה &c.

IX. *Conjugatio* Hiphil.

PRÆTERITUM

Singularis.

Fœmininum	Commune	Masculinum	
הִמְנְתָה		הִמְנָה	3
הִמְנֵית		הִמְנֵיתָ	2
	הִמְנֵיתִי &c.		1

Be-

Fœmininum. Commune. Masculinum.

Benoni.

מַמְנֶה, יִם ; מַמְנָה, וֹת

Pahul.

מָמְנֶה, יִם ; מָמְנָה, וֹת

INFINITIVUS.

הַמְנֵה, הַמְנוֹת

IMPERATIVUS.

הַמְנֵה, הַמְנוּ ; הַמְנִי, הַמְנֶינָה

F U T U R U M

Singularis.

יַמְנֶה, תַּמְנֶה ; תַּמְנֶה, תַּמְנִי

אַמְנֶה, &c.

Præ-

Præteritum hujus conjugationis non tantùm recipit *Chiric* ſub ה figurativo, ſed etiam *Segol*, ut הֶגְלָה *migrare fecit*; adhibet etiam *Patach*, ut הַרְאֵיתִי *feci videre*. Secunda radicalis recipit etiam *Chiric*, ut הִגְלִיתָ *deportaviſti*. Futurum rejecto ה habet duplex *Segol*, יֶרֶב *multiplicabit*. vel duplex *Patach* וַיַּעַל *& obtulit*, *aſcendere fecit*. Aliquando iſtud Futurum eſt monoſyllabum, ut יַךְ *percutiet* pro יַכֶּה, וָאַט *& admovi* pro וָאַטֶּה à נָטָה.

X. *Conjugatio* Hophal.

PRÆTERITUM
Singularis.

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
הָמְנְתָה		הָמְנָה	3
הָמְנֵית		הָמְנֵיתָ	2
	&c. הָמְנֵיתִי		1

INFINITIVUS.

הָמְנֵה, הָמְנֹה

FUTURUM:

יָמְנֶה, תָּמְנֶה; תָּמְנֶה, תָּמְנִי

אָמְנֶה, &c.

XI. *Con-*

Fœmininum. Commune. Maſculinum.

XI. *Conjugatio* Hithpahel.

PRÆTERITUM

Singularis.

Fœmininum	Commune	Maſculinum	
הִתְמַנְּתָה		הִתְמַנָּה	3
הִתְמַנֵּית		הִתְמַנֵּיתָ	2
	&c. הִתְמַנֵּיתִי		1

Benoni.

מִתְמַנֶּה, יִם ; מִתְמַנָּה, ות

IMPERATIVUS.

הִתְמַנֵּה, הִתְמַנּוּ ; הִתְמַנִּי, הִתְמַנֶּינָה

FU-

Fœmininum.	Commune.	Masculinum.	
		FUTURUM	
תִּתְמַנֶּה		יִתְמַנֶּה	3
תִּתְמַנִּי		תִּתְמַנֶּה	2
	&c. אֶתְמַנֶּה		1

In Præterito hujus Conjugationis verbum שָׁחָה *incurvavit se, adoravit*, habet הִשְׁתַּחֲוָה, in secundâ personâ masculinâ הִשְׁתַּחֲוִיתִי, הִשְׁתַּחֲוִיתָ. In Futuro defectivè dicitur יִשְׁתַּחוּ *& inclinabunt se* pro יִשְׁתַּחֲווּ.

Hæc sunt, quæ de verbis quantâ potui brevitate collegi, plura præsertìm anomala sciens omisi, sed quæ per regulas suprà datas facilè addiscentur; si quæ alia desint, usus, cum Sacrarum Pagina-

rum

rum aſſiduâ lectione ea Tyronem edocebit.

CAPUT XI.

De Modo inveſtigandi radices vocum.

I. SUmmæ neceſſitatis eſt ad LinguamSanctam ediſcendam, radices vocum dignoſcere. Radix dicitur vox primitiva, conſtans ut plurimùm tribus dumtaxat literis, aliquando duabus, raro quatuor, vel quinque.

II. Literæ, quæ non ſunt de radice, vocantur ſerviles, quod formandis, augendiſve vocibus inſerviant. Eæ ſunt משה וכלב יתאן. Sic à radice פָּקַד fit מְפֻקָּד additâ literâ

ſervili מ. Nulla in radicibus inveſtigandis habetur punctorum vocalium ratio, quia ſolæ literæ conſonantes pertinent ad radicem.

III. Ex literis ſervilibus jam dictis hæ quatuor אלכש in medio & fine vocis ſunt ſemper radicales, in principio verò ſunt ut plurimùm ſerviles. At iſtæ quatuor הכמן in medio radicales ſunt, in principio verò, & in fine interdùm radicales, ſœpiùs ſerviles. Demum reliquæ tres תוי modò radicales ſunt, modò ſerviles, in medio, in fine, & in principio.

IV. Voces quæ à radicibus derivantur, fiunt per additionem unius literæ, vel plurium deſumptarum ex iſtâ voce וְהֶאֱמַנְתִּי. Sic à radice דָּבַר *locutus eſt*, fit מִדְבָּר *deſertum*, דְּבִיר

Ady-

Advtum . à מָלַךְ *regnavit* , fit מַלְכוּת *regnum* . Ab יָדַע *ſcivit*, יִדְּעוֹנִי *Ariolus*; מוֹדַעַת *cogitatio*.

V. Fiunt etiam per detractionem literæ unius radicalis, ut à גָּלַל *volvit*, fit גַּל *cumulus*. à גּוּר *peregrinatus eſt*, גֵּר *peregrinus*. à בָּנָה *ædificavit*, בֵּן *filius*, בַּת *filia*. Ab יָדַע *ſcivit*, דֵּעַ *ſcientia*.

VI. Formantur nomina à radice, addendo ſimul & detrahendo literas. Sic à נָגַשׁ *acceſſit*, fit גֶּשֶׁת *accedere* : Tandem fiunt voces literis radicalibus ſervatis per ſolam punctorum vocalium mutationem, ut à דָּבַר *dixit*, fit דָּבָר vel דְּבַר *verbum*, דֶּבֶר *peſtis*.

ſtis. à נָדַר *vovit*, נֶדֶר *votum*.

VII. Facilis modus eſt reperiendæ radicis, ſi literæ removeantur, quæ videntur non eſſe de radice. Eæ ſunt formativæ temporum, & perſonarum in verbis, affixa, articuli & conjunctio ו quando in principio vocis reperitur. Attendatur etiam an ſit litera cum puncto *Daghes*, quo defectus ſœpiſſimè literæ præcedentis denotatur, niſi ſit in verbo ad formationem conjugationis; aut in his literis בגד כפת ad tollendam quandam aſperitatem, quæ in iis reperitur. Eſt & alius modus quo poſſunt reperiri radices. Oblatâ voce cujus radix quæritur, omnes primò literæ ſerviles ſummovendæ ſunt, tunc ſi tres remaneant literæ, eæ ut plurimùm radicem formant. Si verò duæ tantùm ſuperſint, addenda erit una ſervilis deſum-

ſumpta ex ſupradictis num. 2. & ponenda, ſive in principio, in medio, ſeu in fine prout notavi num. 3. Vulgo tamen *Jod* vel *Nun* initio vocis additur; *Vau* ponitur in medio, & *He* in fine. Si tamen poſteà radix non reperiatur, duplicanda eſt ſecunda radicalis, quod fit præſertim ſi illa ſecunda habeat *Daghes*. Si verò una remaneat litera poſtquam detractæ ſunt ſerviles, *Jod* vel *Nun* poſſunt addi initio, & *He* ad finem apponi, ut ab הַט *inclinare fac*, fit נָטָה *inclinavit*, à תִּתְכֶּינָה *vos fœminæ percutiemini*, vel *percutietis voſmetipſæ*, 2. & 3. perſ. plur. fœm. Fut. conj. *Hithpahel*, abjectis ſervilibus ſola ſupereſt litera כ, adde *Nun* initio, *He* ad finem appone, ſcilicet poſt כ, fit נָכָה *percuſſit*.

CAPUT XII.

De Syntaxi.

I. PErpaucæ ſunt Syntaxeos regulæ, quas in revolvendis Sacris Paginis annotamus, has referre breviter juvat. Genus Neutrum deeſt, cujus loco Maſculinum aliquandò, Fœmininum verò ſœpiùs adhibetur, ut אַחַת שָׁאַלְתִּי *unam petii*.

II. Adjectivum convenit Subſtantivo, ſicut in cœteris linguis, ut טוֹב אָדָם *vir bonus*. Cùm duo nomina ſubſtantiva occurrunt, quorum aliud ſit in nominativo plurali, alterum verò in genitivo, fit quaſi vox una è duabus, mediante lineolâ *Maccaph*, ut in exemplo

ſe-

ſequenti videre eſt, פּוֹעֲלֵי־אָוֶן *operantes iniquitatem*. Ea conſtructio vocatur, vel *ſtatus regiminis*, vel *ſtatus conſtructus*, fitque è plurali, remotâ literâ ם, & literâ *Jod* quieſcente in *Tzere*. Adeò hujus regiminis, quod proprium eſt ſolius Maſculini, amantes ſunt Hebræi, ut illud etiam in nominibus fœmininis admittant, inſerentes י poſt ſyllabam וֹת, v. g. לְנִפְלְאוֹתָיו *miraculis ejus*.

III. Genitivus ſubſtantivi nominis ſœpè loco adjectivi ponitur, ut אַדְמַת קוֹדֶשׁ *terra Sanctitatis*, pro *Sancta*. אַנְשֵׁי־לֵבָב *viri cordis*, ſcilicet *viri cordati*, *animoſi*. Nota obiter frequentem eſſe genitivi uſum. Vulgò enim Adjectiva caſum hunc poſt ſe obtinent, niſi ſequatur præpoſitio.

 IV. Gra-

IV. Gradus comparativus exprimitur per præpositiones מִן aut מִ excluso *Nun*, ut טוֹבָה חָכְמָה מִפְּנִינִים *bona sapientia præ margaritis*, ideſt *melior*. Superlativus autem per adverbium מְאוֹד *valde*; per duplicationem gradus poſitivi, ut נָעִים נָעִים *amœniſſimus*; per literam בּ poſitam ante ultimum nomen, ut הַיָּפָה בַּנָּשִׁים *ò pulchra in fœminis*; Aliquando etiam per appoſitionem genitivi pluralis, ut אַבִּיר הָרוֹעִים *potens paſtorum*.

V. Ad rei amplitudinem demonſtrandam eximiamque nobilitatem, Hebræi apponunt Dei nomen rei laudandæ, ut אַרְזֵי־אֵל *Cedri Dei*, Pſal. 180. 11. הַרְרֵי־אֵל *Montes Dei*, ideſt *Montes altiſſimi*. Si multitudo aut univer-

versalitas denotanda est, id efficiunt per reduplicationem ejusdem vocis, ut בְּאֵרוֹת בְּאֵרוֹת *putei putei*, idest, *putei plurimi*. Abstractis Nominibus omninò utuntur pro concretis v. gr. אַשְׁרֵי־הָאִישׁ *beatitudines viri* pro *beatus vir*.

V. Frequentèr supprimitur pronomen אֲשֶׁר *qui*, *quæ*; Tunc maximè sensus lectionis attendendus est, ut יֵדְעוּ גוֹיִם אֱנוֹשׁ הֵמָּה *sciant gentes homo ipsæ*. Quæ figura milliès in Sacris paginis reperitur. Contrà verò sæpè cum eodem pronomine אֲשֶׁר, affixum ו vel נוּ redundat, verbi gratiâ, כַּמּוֹץ אֲשֶׁר־תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ *sicut gluma quam projiciet eam ventus*.

VI. Gaudet inprimis Sacra Lingua verbis, quæ regant nomina ab iisdem

ipsis

ipsis verbis profecta, ut אֶת־הַמַּרְאֶה אֶרְאֶה *videbo visionem*. Infinitivus etiam sæpissimè Præterito, vel Futuro adjungitur, ut רָאֹו רָאִינוּ *videndo vidimus*. Conjunctio וְ cum *Sceva*, præfixa Præterito, illud sæpè in Futurum convertit, וְאָמַרְתָּ *& dixisti*, pro *dices*. E contra eadem conjunctio וַ cum *Patach*, præfixa Futuro, illud mutat in Præteritum, ut וַיְדַבֵּר *& locutus est*.

VII. In Numeris vox שָׁנָה *annus* concordat aliquando cum numero plurali, licèt singularis ipsa sit. Sic שְׁמוֹנִים שָׁנָה *octoginta anni*. Numerus minor vulgò majori præponitur, ut חָמֵשׁ שָׁנִים וּמְאַת שָׁנָה *quinque anni & centum anni*.

CA-

CAPUT XIII.

De Præfixis, & Affixis.

I. PRæfixa, ſunt literæ è pronominibus deſumptæ, quæ vocum initio, vel fini apponuntur, & habent vim pronominum. Ea duo ſunt שֶׁ, quod ab אֲשֶׁר, & ה ab הוא. Aliquando שֶׁ relativum eſt, ut שֶׁעֲמָלוֹ *cujus labor ejus*. ה verò demonſtrativum, ut הַדָּבָר *hæc res*. Illud præfixum ה vulgò emphaticum vocatur. Paragogicum verò eſt quando fini vocis affigitur, quod contingit in ſecundâ perſonâ ſingulari Maſculinâ in Præterito, in Imperativo, Infinitivo, ac in primâ perſonâ tum ſingulari

gulari tum plurali Futuri, ut מָלַכְתָּה *regnasti*. Sœpè literæ בכל extrudunt ה emphaticum, & retinent punctum vocale quod ipsi competit, ut בַּדֶּרֶךְ pro בְּהַדֶּרֶךְ *in via*. Notandum insuper ה præfixum, multoties interrogationi deservire, ut הַבַּת *num filia*? הֶאָנוֹכִי *numquid ego*? Quandoquè autem fini vocum apponitur ה, & tunc significat propositionem *versus*, ut אַרְצָה *terram versus*, סְדוֹמָה *Sodomam versus*.

II. Affixa item è pronominibus eruuntur, & fini vocum adhærent, eamdemque vim habent, ac pronomen integrum, ut דְּבָרוֹ *verbum ejus*. ו desu-

mitur

mitur ab הוא. Si nomen Maſculinum terminatur per ה, tunc loco affixi ו uſurparur הו. Sic à voce מַעֲשֶׂה fit מַעֲשֵׂהוּ *opus ejus*; quod in ſingulari tantùm numero contingit; in plurali verò ponitur ו, ut מִמַּעֲשָׂיו *ab operibus ſuis*.

III. Tabula Affixorum.

	Prima perſ. Com.	Maſc. 2.	Fœm. 2.
Sing.	ִי , נִי ego, meus.	כָה , ךָ tu, tuus	ךְ , כִי tu, tua
Plur.	נוּ nos, noſter	כֶם vos, veſter	כֶן vos, veſtra

	Maſc. 3.	Fœm. 3.
Sing.	נוּ , וֹ , הוּ ille, ſuus	הָּ הָ נָה illa, ſua
Plur.	מוֹ ָם הֶם illi, ſui	ָן הֶן illæ, ſuæ

Affi-

Affixorum exempla in Nominibus numeri Singularis.

	י	דְּבָרִי	verbum,	meum. Com. Gen.
ab	אֲנִי	דְּבָרֵנוּ		noſtrum.
	ךָ	דְּבָרְךָ		tuum. Maſc.
ab	אַתָּה	דְּבָרֵךְ		tuum. Fœm.
	ךְ כִי			
	כֶם כֶן	דְּבַרְכֶם·כֶן	negotium,	veſtrũ M.& F.
	וֹ	דְּבָרוֹ		ejus. Maſc.
ab	הוּא	דְּבָרָהּ		ejus. Fœm.
	הּ			
	ם ן	דְּבָרָם, ן		illorũ, illarũ.

Ea-

Eadem cum Pluralibus.

ַי	דְבָרַי		mea.
נוּ	דְבָרֵינוּ		nostra.
ֶיךָ	דְבָרֶיךָ		tua. Masc.
ַיִךְ	דְבָרַיִךְ	verba negotia,	tua. Fœm.
כֶם , כֶן	דִבְרֵיכֶם , כֶן		vestra M.F.
ו	דְבָרָיו		ejus. Masc.
הָ	דְבָרֶיהָ		ejus. Fœm.
הֶם , הֶן	דִבְרֵיהֶם , הֶן		illorũ, illarũ
מוֹ	דְבָרֵימוֹ		illorũ. Masc.

No-

Nomen Fœmininum eodem modo affixa recipit; ſi tamen deſinat in ה ,illud mutat in ת. Exempli gratiâ תּוֹרָה *lex* תּוֹרָתִי *lex mea*, תּוֹרָתֵנוּ *lex noſtra*. In plur. תּוֹרוֹתֵינוּ *leges noſtræ* &c. Quia etiam verbis adduntur affixa, exemplum ſubjicere neceſſe eſt,

IN VERBIS.

PRÆTERITUM

Kal.

ille docuit. לָמַד affixa.

eos	לְמָדָם לְמָדָמוֹ	eum	לְמָדוֹ לְמָדָהוּ	3. pe.
eas	לְמָדָן	eam	לְמָדָהּ	

te Masc.	לְמָדְךָ	2. perf.
te Fœm.	לְמָדֵךְ	
me Com.	לְמָדָנִי	3. perf.

---

vos Masc.	לְמַדְכֶם
vos Fœm.	לְמַדְכֶן
nos Com.	לְמָדָנוּ

---

illa docuit לָמְדָה

eos	לְמָדָתָם / לְמָדָתַם	eum	לְמַדַתְהוּ / לְמָדַתוּ	3. pe.
eas	לְמָדָתָן / לְמָדָתַן	cam	לְמָדָתָהּ / לְמָדַתָּהּ	

te

te Masc.	לְמָדַתְךָ	2. per.
te Fœm.	לְמָדָתֵךְ	
me Com.	לְמָדַתְנִי	1. per.

---

vos Masc.	לְמָדַתְכֶם
vos Fœm.	לְמָדַתְכֶן
nos Com.	לְמָדַתְנוּ

Tu vir docuisti לָמַדְתָּ

תָּנִי	תָּהּ	תּוֹ תָּהוּ	לְמַדְ
me	eam	eum	
תָּנוּ	תָּן	תָּם תָּמוֹ	
nos	eas	eos	

Tu Fœm. docuisti לָמַדְתְּ

תִּינִי	תִּיהָ	תִּיו תִּיהוּ	
me	eam	eum	לְמַדְ
תִּינוּ	תִּין	תִּים	
nos	eas	eos	

Eadem forma inservit primæ personæ לָמַדְתִּי affixa tamen primæ personæ locum hic non habent.

Docuerunt illi, & illæ לָמְדוּ

דוּנִי	דוּךְ	דוּךָ	דוּהָ	דוּהוּ	
me C.	te F.	te M.	eam	eum	לְמָ
דוּנוּ	דוּכֶן	דוּכֶם	דוּן	דוּם	
nos C.	vos F.	vos M.	eas	eos	

Do-

Docuiſtis vos לִמַּדְתֶּם , תֶּן

תּוּנִי	תּוּהָ	תּוּהוּ	לִמַּד
me	eam	eum	
תּוּנוּ	תּוּן	תּוּם	
nos	eas	eos	

Docuimus לִמַּדְנוּ Com.

נוּךְ	נוּךָ	נוּהָ	נוּהוּ	לִמַּד
te F.	te M.	eam	eum	
נוּכֶן	נוּכֶם	נוּן	נוּם	
vos F.	vos M.	eas	eos	

PARTICIPIUM præſens.

Docens לוֹמֵד Maſc.

לוֹמְ

דוֹ דֵהוּ דָהּ דֵךְ דֵנִי

me te F. eam eum

דָם דָן דֵנוּ

nos eas eos

Dicitur in ſecundâ perſonâ.

לוֹמֶדְךָ לוֹמֶדְכֶם כֶּן

vos F. vos M. te M.

Docentes לוֹמְדוֹת & לוֹמְדִים

לוֹמְ

דָיו דֶיהָ דֶיךָ דַיִךְ דַי

me te F. te M. eam eum

דֵיהֶם דֵיהֶן דֵיכֶם כֶן דֵינוּ

nos vos F. vos M. eas eos

Par-

Participium *Pabul* eodem modo, quo præcedens recipit affixa, sic לָמוּד *edoctus* לְמוּדוֹ *edoctus ab eo*.

Forma לוֹמְדָה Fœminina, nulla recipit affixa; ea verò quæ est cum duplici *Segol*, ut לוֹמֶדֶת, se habet, ut nomina generis fœminini.

INFINITIVUS *Kal*.

לְמוֹד docere.

לְמְ{ דוֹ דֵהוּ דֶנּוּ דָהּ דֶנָּה דְךָ דֵךְ

te F. te M. eam eum

דִי דֵנִי דָם דְן דְכֶם דְכֶן

vos F. vos M. eas eos me

דֵנוּ nos

Dicitur etiam

לַמְּדָךְ לַמֶּדְכֶם כֵּן

VI. Imperativus servat formam Infinitivi in formâ לַמּוּד. Affixum ם hìc habet ante se *Tzere* לַמְּדֵם *doce ea*. Altera forma לַמַּד mutat *Patach* in *Cametz*, ut לַמְּדֵנִי *doce me*.

לַמְּדִי לַמְּדוּ

Nulla hìc mutatio fit. In voce לַמּוּדְנָה *docete vos fœminæ*, si affixa jungenda sint, jungentur ad formam לַמְּדוּ. Sic etiam fit in hâc voce Futuri תְּלַמּוּדְנָה.

VII. FU-

VII. F U T U R U M.

יִלְמוֹד תִּלְמוֹד אֶלְמוֹד נִלְמוֹד

Eodem modo hiſce perſonis omnibus affixa junguntur, omiſſis tamen affixis ſimilium perſonarum exemplum eſto יִלְמוֹד.

יִלְמְ +

דוֹ דֵהוּ דֶנּוּ דָהּ דֶהָ דֶנָּה
eum … eam

דְךָ דֵךְ דֵנִי דֵם דֵן
te M. te F. me eos eas

דְכֶם דְכֶן דֵנוּ
vos M. vos F. nos

תִּלְמְדִי יִלְמְדוּ תִּלְמְדוּ. Nihil hic mutatur; ſicut in Imperativo ad-

duntur affixa. Pro תְּלַמוֹּדְנָה jam dictum est, quod usurpatur תְּלַמְּדוּ.

VIII. Adverbia pauca assumunt etiam affixa, ut כְּמוֹ *sicut*. כְּמוֹכֶם *sicut vos*, כְּמוֹהֶם *sicut illi*. כָּמוֹנִי *sicut ego*. אַיֵּה *ubi*. הִנֵּה *ecce*. Litera ה cum præcedente vocali, scilicet *Tzere* abjicitur, ut אַיּוֹ *ubi est ille*. אַיֶּכֶם *ubi estis vos* אַיָּם *ubi sunt illi*. הִנּוֹ vel הִנֵּהוּ *ecce eum*. הִנְּךָ *ecce te*. עוֹד & אֵין. עוֹדֶנּוּ *adhuc ipse* עוֹדְךָ *tu adhuc*. עוֹדָם *adhuc ipsi*. אֵינֶנּוּ *non ipse*. אֵינָם vel אֵינֵמוֹ *non ipsi*.

IX. Quædam præpositiones assumunt י ante affixa sub forma nominum plu-

ralium

ralium אֵלָיו *ad eum*, אֵלַי *ad me*, אֵלֶיךָ *ad te*, אֲלֵיהֶם *ad eos*. אַחַר *post*, אַחֲרֶיךָ *post te*. אַחֲרַי *post me*. לִפְנֵי *ad conspectum, coram*. לְפָנַי *coram me*. לְפָנֶיךָ *coram te*. לִפְנֵיכֶם *coram vobis*. Sic de quibusdam aliis. Sed hæc monuisse sat est.

CAPUT XIV.

De mutatione punctorum vocalium.

I. MUtari dicuntur puncta vocalia quando unum ponitur loco alterius. Ea autem mutatio fit in nominibus ob quinque causas. Primò ob motionem Masculini in Fœmininum, sic

גְּדוֹלָה *magna*, à גָּדוֹל *magnus*, ubi mutatur *Cametz* in *Sceva*. Secundò ob flexionem è singulari in pluralem, ut סְפָרִים *libri* à סֵפֶר *liber*. Tertiò propter statum regiminis, ut דְּבַר הַמֶּלֶךְ, pro דָּבָר *verbum regis*. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל *filii Israel* pro בָּנִים. Quartò propter affixa pronomina, ut צִדְקָתוֹ *justitia ejus* à צְדָקָה. עַבְדְּךָ *servus tuus* ab עֶבֶד. Quintò ob accentus, ut אָרֶץ *terra* pro אֶרֶץ.

II. Facilis præterea, & frequens est mutatio vocalis longæ in brevem sibi similem, sic *Cametz* in *Patach*, *Tzere* in *Segol*, *Sciurek* in *Kibbutz*, & vicissim. Regulæ quædam memoriæ causâ

vul-

vulgò traduntur, quibus patet quandò contingant iſtæ mutationes.

Prima regula eſt.

Literæ gutturales, א ה ח ע, & litera ר, quæ non admittunt *Daghes*, ad indicandum excluſionem hujus puncti, præcedentem vocalem brevem, in longam ei ſimilem convertunt, ut *Chirek* in *Tzere*, *Patach* in *Cametz* &c. ſic אֲפָאֵר pro אֲפַאֵּר *ornabo*, יֵעָשֶׂה pro יִעָשֶׂה *fiet*.

III. Gutturales nunquam admittunt *Sceva* vocale, ideſt, quod pronuntiatur, bene tamen *Sceva* mutum; ſed quando ſub iis literis adhiberi debet, tunc utendum eſt *Sceva* compoſito, quod proprium eſt ipſarum, hinc fit quod litera quæ præcedit gutturalem,

ſu-

ſuſcipit communitèr eam vocalem brevem, quæ compoſita eſt cum *Sceva* ſub gutturali. Undè fit.

Secunda regula.

Litera gutturalis punctat ſe, & præcedentem, ut אהבה *dilectio*, ſub א eſt *Patach*, quia illud punctum componitur cum *Sceva* ſub gutturali ſequenti. *Sceva* mutum quod ſubaudiri debet ſub literis ע ח ה quando ſunt in fine vocis, mutatur in *Patach*, quod vulgò dicitur furtivum, ſic משיח *unctus*, *Meſſias*.

IV. Si duplex *Sceva* concurrat ſub duabus primis literis vocis, prius mutatur in *Chirek*, ut לשמוע *ad audiendum*, ſed ſub gutturalibus mutatur in

Pa-

Patach vel *Segol*, ut אַבְנוֹ *lapis ejus*, חֶלְקוֹ *portio ejus*. Si verò *Jod* cum *Sceva* esset secunda litera vocis, tunc *Sceva* tollitur omninò, ut לִירֻשָּׁתוֹ *ad hæreditatem ejus*. Quandò autem posterius *Sceva* mutatur in aliam vocalem, tunc priùs redit, sic שִׁפְחָה *famula*, שְׁפָחוֹת. Quandò in medio vocis concurrit *Sceva* compositum cum simplici, si compositum sit prius, resolvitur vel in suam brevem, ut תַּהַרְגוּ *occidetis* pro תַּהַרְגוּ, vel in nudum *Sceva*, ut יֶאְשְׁמוּ *delinquent*. Sœpiùs *Sceva* ante accentum *Athnach* mutatur in *Cametz*, ut וָרָשֶׁן & *cinis*. Solius etiam euphoniæ gratiâ sœpè *Cateph patach*, & *Cateph Segol*, mutantur in *Sceva*;

va; *Tzere* in *Chirek*, *Sciurec* in *Kibbutz*, & *Kibbutz* in *Cametz cateph* ֳ. Hæ ſunt generaliores regulæ mutationum, nunc ad particulares devenire operæ pretium eſt.

V. Prima ratio ut dictum eſt num. 1. mutationis punctorum eſt motio à maſculino in fœmininum, propter quam mutantur puncta modo ſequenti. *Cametz* penultimæ ſyllabæ mutatur in *Sceva*, ut קָדוֹשׁ *Sanctus*, קְדוֹשָׁה. Quando *Tzere* reperitur in ultimâ ſyllabâ ſi nullum præcedat *Cametz*, tunc in *Sceva* mutatur, ſin autem præcedat *Cametz*, non mutatur *Tzere*. Quando vox deſinit in ֶה, tunc illa terminatio tollitur & *Cametz* antecedens manet, ut יָפֶה *pulcher*, יָפָה *pulchra*. E maſculinis terminatis in י, fœmininum formatur in הָ & ת, ut שֵׁנִי *ſecun-*

dus,

dus, שְׁנִיָּה & שְׁנִית *secunda*.

VI. Secunda ratio mutationis, de quâ agimus, est flexio nominum à singulari in Pluralem aut Dualem; hæc mutatio fit per hanc generalem regulam. *Cametz*, *Tzere*, & *Segol* penultimæ syllabæ mutantur in *Sceva*; ut דָּבָר, דְּבָרִים. *Segol* ultimæ syllabæ in *Cametz*, סֵפֶר, סְפָרִים. Ubi *Patach* positum est pro *Segol* in ultimâ syllabâ mutatur etiam in *Cametz*. *Cholem* penultimæ syllabæ sequente *Segol*, vel *Patach* mutatur in *Sceva*, ut קוֹמֶץ *pugillus*, קְמָצִים. Si *Daghes* non occurrat in literâ sub quâ ponuntur *Patach* & *Chirek*, mutantur ista puncta in *Tzere*, ut זַיִת *oliva* זֵיתִים. Ultimæ syllabæ nominis aliæ accidunt mutationes, eæ sequuntur. *Cametz* quandoque

que convertitur in *Patach*, & imprimit *Daghes* literæ cui subſtat. *Patach* etiam ſæpè poſt ſe aſſumit *Daghes*. *Tzere* tranſit communiter in *Sceva*, ſed immotum manet præcedente *Cametz*, ut זָקֵן *ſenex* זְקֵנִים; aliquandò verò convertitur in *Chirek* cum *Daghes*, ut מָגֵן *clypeus*, מָגִנִּים. *Cholem* interdùm tranſit in *Kibbutz* & imprimit *Daghes* literæ ſequenti, ſic אָדוֹם *rufus* אֲדֻמִּים. Hanc regulam non ſequuntur quædam nomina, ut יוֹם *dies* יָמִים; אֱנוֹשׁ *homo* אֲנָשִׁים. Præterea regulæ ſupradictæ ſunt obnoxiæ multis exceptionibus, quas referre longius eſſet.

VII. Tertia mutationis cauſa eſt ſtatus regiminis, ideſt quando nomen unum regit alterum in genitivo caſu, ut

ut מַלְכֵי־אֶרֶץ *reges terræ*, modo ſequenti mutantur puncta. Primò in plurali maſculino tollitur ם, *Jod* quieſcit in *Tzere*, *Cametz* penultimæ ſyllabæ in utroque genere & numero mutatur in *Sceva* ſimplex; ſi ea penultima gutturalis eſt, convertitur in *Sceva* compoſitum. *Cametz* ultimæ ſyllabæ non ſequente א tranſit in *Patach*, ut דְּבַר הַמֶּלֶךְ *verbum regis*. *Tzere* non mutatur niſi antecedat, vel ſequatur *Cametz*, tùm enim *Tzere* penultimæ ſyllabæ mutatur in *Sceva*, ut שֵׁנָה *ſomnus*, שְׁנַת; ultimæ verò in *Patach*, niſi poſt *Tzere* ſequatur litera quieſcens. In plurali numero *Tzere* penultimæ ſyllabæ tranſit in *Sceva*, propter quod *Sceva* præcedens vertitur in *Chirek*, ut זְקֵנִים *ſenes* זִקְנֵי. *Segol* ultimæ ſyl-

ſyllabæ ante ה mutatur in *Tzere*; ut מִקְנֵה־צֹאן *grex ovium* pro מִקְנֶה.

VIII. Quarta mutationis cauſa, ſunt affixa, quæ ſequentes inducunt mutationes. *Cametz* penultimæ ſyllabæ in utroque genere, in numero ſingulari vertitur in *Sceva*, in ultimâ verò ſyllabâ *Cametz* manet, ut à דָּבָר fit דְּבָרִי; ſed ante affixa כֶם, כֶן, הֶם, הֶן, mutatur, ut דִּבְרְכֶם *verbum veſtrum*. *Tzere* penultimæ ſyllabæ mutatur in *Sceva*, ut לֵבָב *cor* לְבָבִי, ſed in ultimâ aliquandò manet, aliquando mutatur. *Segol* tam penultimæ ſyllabæ, quàm ultimæ vertitur in *Sceva*, undè ne duo *Sceva* concurrant prius mutatur in

in *Chirek*, ut בֶּגֶד *vestis*. בִּגְדִי. Quædam nomina pro *Chirek* assumunt *Patach*, præsertim si prima aut secunda litera gutturalis sit, aut ר. voces פֶּה *os*, & שֶׂה *pecus*, mutant ה in *Jod*, sic פִּי *os meum*, פִּיךְ. *Cholem* penultimæ vertitur in *Kibbutz*, aut *Cametz catuph*, ut קוֹדֶשׁ *Sanctitas*, קָדְשׁוֹ *Kodscio*, *Sanctitas ejus*. Sed sequente *Cametz* vel *Tzere* non mutatur, in ultimâ syllabâ manet immotum.

IX. Ultima mutatio est propter accentus, sed quia de iis pauca dixi cap. 1. num. 12. nunc etiam ea tantùm referam de mutatione quam afferunt, quæ necessariò sciri debent. Tribus ergò de causis accentus dant locum mutationi vocalium. Primò, quandò legitimus accentus aufertur à nomine. Secundò,

quan-

quando à proprio loco transponitur. Tertiò, quando pausa syllabam occupat. Hujus dumtaxat tertii modi regulas afferam usitatiores. Pausæ majores *Atnach* (^) & *Silluk* (׃) communiter producunt *Patach* & *Segol* in *Cametz*, sic שָׁמָיִם *Cœli* pro שָׁמַיִם. In vocibus, quæ constant duplici *Segol*, prius convertunt, ut חָסֶד pro חֶסֶד *misericordia*. Pausa *Atnach* rejecta ex ultimâ syllabâ in penultimam ante affixum ךָ convertit ibi *Sceva* in *Segol*, sic דְּבָרֶךָ pro דְּבָרְךָ. Dicitur etiam לָךְ *tibi* pro לְךָ quamvis supprimatur *Atnach*. In iis personis verbi quæ desinunt in ן, tum in iis quæ terminantur in ה & י generis fœminini, pausa rejecta mutat *Sceva* in eam vocalem, quam

quam perſona, aut maſculini generis, aut ſingularis numeri habuit in eo tempore, verbi gratiâ, ſi habuiſſet *Patach*, illud producit in *Cametz*, ſic פָּקָ֑דוּ pro פָּקְדוּ. In ſingulari perſonâ, quæ huic plurali correſpondet, ineſt *Patach*, ut פָּקַד. Illud autem *Patach* producitur in *Cametz*, undè פָּקָֽדוּ. Propter pauſam copula ו ante monoſyllabas voces aſſumit *Cametz*, ut וָקָ֑ם *& ſurrexit*.

Quæ hucuſquè de nominibus ſolùm viſus ſum dicere, ſunt etiam verbis accommodanda. Ea quæ ſummè neceſſaria erant attuli, plura omiſi minùs utilia, præſertìm exceptiones, quæ plurimæ ſunt. Unum Tyrones monitos volo, fruſtra Linguæ Sanctæ operam daturos niſi continuo labore, & ſtudio

apud

apud Libros Sacros, regularum, quas in medium adduxi, veritatem quærant, & attentè ſcrutentur, memores hujus axiomatis in ediſcendis linguis celeberrimi, *pauca præcepta, uſus plurimus.*

FINIS.